

ÜÇ ANADOLU EFSANESİ (1967)

YAŞAR KEMAL (1923 – 2015)

İÇİNDEKİLER

KÖROĞLU'NUN MEYDANA ÇIKIŞI
KARACAOĞLAN
ALAGEYİK

Genel Bakış

Söz konusu eserin adından da anlaşılacağı üzere, bu ciltte toplamda üç ayrı halk masalı yer almaktadır. *Köroğlu'nun Meydana Çıkışı* adlı halk hikayesi 1966 yılında *Akşam* gazetesinde, *Karacaoğlan* ve *Alageyik* ise 1956 yılında *Cumhuriyet* gazetesinde tefrika edilmiştir. Kemal, üç ayrı halk hikayesini *Üç Anadolu Efsanesi* adlı eserinde bir araya getirmiş ve bu eser 1967 yılında kitap halinde yayımlanmıştır. Bir halkbilimci olarak da kabul edebileceğimiz Yaşar Kemal, yazınsal eserlerini oluştururken halkbiliminin verilerinden ve bulgularından faydalanarak birçok eser kaleme almıştır. Türk halk edebiyatındaki geleneksel anlatım tarzına mümkün olduğunca sadık kalmaya çalışan yazar bu eseri kaleme alırken, halk masalı anlatıcılığının anlatım uygulamalarını kullanmaya özen göstermiştir. Gençlik yıllarında halk hikayesi anlatıcılığı ve derlemeciliği de yapmış olan yazar, halkbilimci Pertev Naili Boratav'la tanışmış ve ona bazı hikayeler vermiştir. Eserde yer alan üç ayrı halk masalında işlenen temalar ve konular birbirleriyle ciddi benzeşimler gösterirler. Anlatıların başlıca konuları aşk ve kahramanlıktır. Masalarda yer alan konuların yanında, intikam, aşk, arkadaşlık, cesaret, gelenek, inanç, hırs ve hüznün gibi temalar işlenmiştir. Halk hikayeciliğinin anlatım uygulamalarının ve halk hikayeciliğini oluşturan temel unsurların görünüp incelenebileceği en iyi eserlerinden bir tanesidir. Köroğlu ve Karacaoğlan Türk halk edebiyatının en çok bilinen ozanlarından bazılarıdır. Alageyik ise, en çok anlatılan ve bilinen halk hikayelerinden biridir.

KÖROĞLU'NUN MEYDANA ÇIKIŞI

Kişiler

Köroğlu (Ruşen Ali) Anadolu'nun en meşhur seyislerinden biri olan Koca Yusuf'un oğludur. Bolu Beyi tarafından babasının gözlerine mil çekildikten sonra annesini kaybeder. Ruşen Ali, her gün aldığı iki ekmeğin birini serserilere haraç olarak verir birini de babasına götürür. Oldukça korkak ve ürkek bir karaktere sahiptir. Koca Yusuf Bolu Beyi'nden kır atını geri ister. Onun isteğini Bolu Beyi'ne ulaştıran Ruşen Ali'ye Köroğlu adıyla hitap edilir. Ruşen Ali büyük bir utanç yaşar ve o günden sonra Köroğlu adıyla anılır olur. Bolu Beyi, Koca Yusuf'un istediği atı Ruşen Ali'ye verir. Koca Yusuf hastalıklı gibi görünen atı adeta bir aygıra çevirir. Ruşen Ali, babasıyla birlikte Bolu Beyi'nin adamlarından kır at sayesinde kaçmayı başarır. Babasının gözlerinin iyileşmesi için içmesi gereken üç mucizevi köpüğü kendisi içer. Yeşil köpük aşıklık yeteneği, sarı olan onlarca manda gücü ve boz olan ölümsüzlük verir. O günden sonra Köroğlu olarak anılmaya başlanan Ruşen Ali, Bolu Beyi'nden intikam almaya ant içer. Beşik kertmesi olan Bolu Beyi'nin kız kardeşi Telli Nigar'la da evlenmek ister.

Bolu Beyi Osmanlı İmparatorluğu sınırları içindeki en bereketli topraklara sahip olan bey, oldukça saygın ve yeteneklidir. Fakat Osmanlı padişahıyla kavgalı olan Bolu Beyi, saltanatla barışıp daha fazla güçlenmek ister. Bir gün padişah, Bolu Beyi'nden üç tane at ister. Bolu Beyi en çok güvendiği seyisi olan Koca Yusuf'tan, padişaha layık üç at bulmasını ister. Koca Yusuf gözü gibi sakındığı ve kimseye vermek istemediği üç atı getirir. Atlar oldukça zavıf ve hastalıklı gibi görünmektedir. Bolu Beyi Koca Yusuf'a çok kızar ve gözlerine mil çektirip köyden kovar. Oldukça çıkarıcı ve bencil bir kişiliğe sahip olan Bolu Beyi, sarayla arasını düzeltmek için kız kardeşi Telli Nigar'ı vezirlerden birisinin oğluna verir. Bir süre sonra Bolu Beyi, Koca Yusuf'un getirmiş olduğu üç atın

mucizevi yeteneklere sahip olduklarını anlar. Bolu Beyi, kır atı geri almak için onların peşinden askerlerini gönderir.

Koca Yusuf Coğrafyanın en güzel atlarını yetiştiren bir soydan gelen Koca Yusuf, doğduğu ve büyüdüğü topraklarda boy gösteren kıtlık ve kuraklık nedeniyle babasını kaybeder. Bütün atlar onların köyünden kaçır. Babasının en soylu atı bir deniz aygırır. Babası ondan atı deniz kıyısına bırakmasını ister. Deniz aygırır, denizin üzerinde uçarak koşmaya başlar. Bir süre sonra gözden kaybolur. Koca Yusuf babasına, kimsenin emri altında çalışmayacağına söz verdikten sonra at yetiştirebileceği uygun bir yer aramaya başlar. En sonunda Bolu Beyi'nin diyarına gelir. Burası yemyeşil, sulak ve engin düzlüklerin olduğu bir yerdir. Koca Yusuf Bolu Beyi'nin tavlasında seyis olarak çalışmaya başlar. Bir gün deniz aygırır, denizi yararak, Koca Yusuf'un yanına gelir. Bir kır, bir doru ve bir de yağız atla çiftleşir. Koca Yusuf yeni doğan taylara gözü gibi bakar. Bolu Beyi, padişaha gönderilecek üç at istediğinde Koca Yusuf, bu atları götürür. Fakat atlar oldukça zayıf ve hasta görününce Bolu Beyi onun gözlerine mil çektirir ve sarayından atar. Koca Yusuf Bolu Beyi'nden intikam almaya yemin eder.

Telli Nigar Bolu Beyi'nin kız kardeşi Köroğlu'nun beşik kertesidir. Fakat Bolu Beyi, kendi çıkarları için onu sarayın vezirinin oğullarından biriyle evlendirmek ister. Telli Nigar Köroğlu'na sadık kalır ve onun bir gün çıkıp gelmesini bekler. Güzelliğiyle herkesi büyülemektedir. Vezirin oğluyla evlenecekken Köroğlu'yla birlikte Çamlıbel'e kaçır. Daima onun yanında olur ve onu destekler.

Kırat Köroğlu'nun sadık, mucizevi güçlere sahip olan atıdır. Köroğlu'nu bütün badirelerden korur. Şekil değiştirme ve uçabilme özelliklerine sahiptir. İnsanlarla dövüşür ve dövüş sırasında Köroğlu'na yardım eder. Köroğlu bütün gücünü Kırat'tan alır.

Anlatıda önemli rolleri olan diğer karakterlerin isimleri şunlardır: Reyhan Arap, Köse Kenan, Vezirin Oğlu vd.

Öykü

Kıtlık ve Kuraklık Bolu Beyi'yle Osmanlı saltanatı arasında bir süredir gerginlik yaşanmaktadır. Bolu Beyi'yle Osmanlı saltanatı bazı konularda anlaşmazlığa düşmüşlerdir ve Bolu Beyi, beyliğini koruyabilmek için Osmanlı'yla barışmanın bir yolunu aramaktadır. Osmanlı sarayında Bolu Beyi'yle ilgili birçok dedikodu çıkmıştır. O da kendisini affettirmek ve padişahın gözüne iyi görünmek için ona hediyeler göndermiştir. Koca Yusuf ve ailesi dünya üzerinde bilinen en iyi at yetiştiricileridirler. Onların yetiştirmiş olduğu atlar gün doğusuyla gün batısı arasındaki her medeniyet tarafından rağbet görür. Atların yetiştirildiği bölge büyük otlaklardan, akarsulardan oluşur ve bölgenin serin bir havası vardır. Bir gün bölgede kıtlık ve kuraklık boy gösterir. Atların çoğu bölgeden göç etmeye çalışır. Kimisi açlıktan veya susuzluktan ölür kimisi de dağlara kaçmayı başarır. Atların ardından insanlar da bölgeden göç etmeye başlarlar. Yalnızca Koca Yusuf'un babası ve kendisi bölgede kalır. Yusuf'un babası atlarının ölümüne çok üzülmüştür.

Deniz Aygırının Denize Çekilmesi Yusuf'un babası soylu atının buradan götürülmesini ve çoğalmasını ister. Baba için soylu atından ayrılmak çok zordur. Fakat onun neslini devam ettirmesini ister. Kırat, Koca Yusuf tarafından her götürülüşünde, nereye bırakılırsa bırakılsın eve geri döner. Koca Yusuf'un babası ona, Kırat'ın bir deniz atı olduğunu ve onu deniz kıyısına götürmesini söyler. Babaya göre at, memleketini görünce bir daha geri gelmeyecektir. Baba, atın kulağına bir şeyler fısıldayarak onunla vedalaşır. Soylu at deniz kıyısına bırakılır. Onun kıyıya gelmesiyle birlikte deniz kabarır ve kara bulutlar gökyüzünü doldurur. Soylu at birkaç kez şahlandıktan sonra denizin üzerinde uçar gibi koşmaya başlar. Bir süre sonra denizin ortasında gözden kaybolur ve denizle birlikte hava da durulur. Koca Yusuf eve döndüğünde atın yeniden geri dönmüş olmasını umut eder. Fakat at geri dönmemiştir. Bu duruma en çok baba üzülür. O da atın geri döneceğini umut etmiştir. Baba ölmeden önce Koca Yusuf'a, buradan gitmesini ve soylu atlar yetiştirebileceği bir yer bulmasını söyler. Ona kimsenin emri altında değil yalnızca kendisi için çalışmasını söyler. Baba ölür ve Koca Yusuf at yetiştirebileceği bir yer aramaya başlar.

Koca Yusuf'un Bolu'ya Gelmesi Oldukça uzun bir arayışın ardından Koca Yusuf, Bolu Beyi'nin diyarına gelir. Bolu Beyi'nin toprakları Koca Yusuf'un memleketinkinden bile daha bereketli ve canlıdır. Koca Yusuf bu bölgede çok güzel atlar yetiştireceğinden emindir. Bolu Beyi Koca Yusuf'u hürmetle ve saygıyla karşılar. Bolu Beyi Koca Yusuf'a istediği her şeyi sunar. Onun güzel atlar yetiştirmesi için her

imkan önüne serilecektir. Koca Yusuf Bolu Beyi'nin cömertliğinden etkilenir ve onun için at yetiştirmeyi kabul eder. Koca Yusuf babasına vermiş olduğu sözü unutmuştur. Koca Yusuf Bolu Beyi tarafından evlendirilir. Evliliğin ardından daha da mutlu olan Koca Yusuf atlarla daha fazla ilgilenmeye başlar. Koca Yusuf'un bir oğlu olur ve adını Ruşen Ali koyarlar. Koca Yusuf at yetiştiriciliğine devam etmektedir.

Deniz Aygırının Kısrakları Hamile Bırakması ve Üç Atın Doğması Fakat bir gün nasıl olduğunu anlamadıkları bir tufan çıkar. Ardından denizin ortasında ak bir atın başı görünür. Deniz aygırı karaya gelir ve Koca Yusuf'un kır atlarından biriyle çiftleşir. Koca Yusuf doğacak olan ata gözü gibi bakacaktır. Ertesi gün deniz aygırı doru bir atla çiftleşir. Deniz aygırı Bolu Beyi'nin en soylu olan kır, doru ve yağız atlarını hamile bırakmıştır. Koca Yusuf yaşanan bu olaya çok sevinir. Doğacak olan atlara kendi çocukları gibi bakmaya söz verir. Üç at da sırayla doğum yaparlar. Koca Yusuf çok mutludur. Bolu Beyi'nin meşhur atlarını duyan padişah ona bir elçi gönderir. Bolu Beyi'nden üç tane at ister. Osmanlı'yla arasını düzeltmek isteyen Bolu Beyi padişaha layık üç at aramaya başlar. Bu sayede padişahla barışmayı planlamaktadır. Onunla barışabilirse soyu beyliğin tek hükümdarı olacaktır. Koca Yusuf her yerde padişahın beğeneceği üç at arar fakat hiçbir yerde istediği gibi bir at bulamaz. Son çare olarak Koca Yusuf, yeni doğmuş olan üç tayı Bolu Beyi'nin önüne getirir. Bolu Beyi Koca Yusuf'un getirdiği zayıf ve burnu akan hayvanları beğenmez. Bolu Beyi kendisiyle dalga geçildiğini düşünür.

Koca Yusuf'un Gözlerine Mil Çekilmesi ve Saraydan Kovulması Bolu Beyi Koca Yusuf'un kellesinin uçurulmasını emreder. Fakat bazı adamları onun bu emrine karşı çıkar ve beye münasip bir dille Koca Yusuf'un hünelerini, mertliğini ve iyiliğini anlatır. Böyle bir adamın öldürülmesi doğru olmayacaktır. Adamlarının bu sözleri üzerine Bolu Beyi onu öldürmekten vazgeçip gözlerine mil çektirir. Ardından Koca Yusuf saraydan kovulur. Koca Yusuf Bolu Beyi'nden intikam almaya yemin eder. Gözlerini kaybetmiş olan Koca Yusuf sefil bir hayata mahkum olur ve eşini kaybeder. Bolu Beyi'nden intikam alamadığı her gün Koca Yusuf'a cehennem azabı vermektedir. Koca Yusuf'un oğlu Ruşen Ali on sekiz yaşına gelmiştir. Ruşen Ali kazandığı parayla ancak iki ekmek satın alabilir ve gözleri görmeyen babasına imkansızlıklar içinde bakmak zorundadır. Oldukça ürkek bir kişiliği olan Ruşen Ali, satın aldığı ekmeğin birini zorbalara haraç olarak vermeye başlar. Koca Yusuf oğlunun düştüğü durumun farkındadır fakat ağızını açıp bir şey demek istemez. Oğlunun ürkekliği onu üzmektedir ve onun bir an önce cesaret kazanmasını ister. Bolu Beyi'nden intikam almak isteyen Koca Yusuf'un oğlu cesur ve gözünü budaktan sakınmayan biri olmalıdır.

Ruşen Ali'nin İlk Başkaldırışı Bir gün ekmek almaya giden Ruşen Ali, ağzında işkembe taşıyan bir yavru köpek görür. Köpeğin peşinde ondan çok daha büyük olan başka köpekler vardır ve işkembeyi ondan almaya çalışmaktadırlar. Fakat yavru köpek bütün acizliğine rağmen büyük köpeklerle mücadele eder ve onları korkutup kaçırmayı başarır. Küçük köpek işkembeyi tek başına yemeyi başarır. Ruşen Ali izlemiş olduğu olay karşısında mücadele etmenin ve dik durmanın ne kadar önemli olduğunu anlar. Bir gün yeniden ekmek almaya giden Ruşen Ali yanında bir sopa götürür. Her zamankinin aksine bu sefer dört ekmek satın alır. Serseriler onun yolunu yeniden keserler ve dört ekmeğin üçünü kendileri için isterler. Ekmekleri bir duvara asan Ruşen Ali serserileri elindeki sopayla döver. O günden sonra Ruşen Ali'ye hiç kimse karışmaya cesaret edemez. Oğlunun dört ekmekle geldiğini gören Koca Yusuf çok sevinir. Onda bir değişiklik olduğunu fark eder. Oğlunun taşıdığı sopayı fark edince onun artık cesaretlenmiş olduğunu anlar. Bir gece Koca Yusuf ve Ruşen Ali, sarayın tavlasına gidip taylara gizlice bakarlar. Koca Yusuf Ruşen Ali'ye tayları beyden istemesini söyler. Koca Yusuf'a göre hastalıklı gibi görünen bu tayları bey hiç düşünmeden verecektir.

Ruşen Ali'nin Bolu Beyi'nden Kırat'ı İstemesi Ruşen Ali Bolu Beyi'nin huzuruna çıkar. Bolu Beyi ona Köroğlu diye hitap eder. Daha önce Ruşen Ali'ye hiç kimse Köroğlu adıyla seslenmemiştir. Bolu Beyi tarafından alay konusu olmak ve babasıyla dalga geçilmesi onu çok sinirlendirir. Ruşen Ali Bolu Beyi'nden kır tayı ister. Bolu Beyi hiç düşünmeden ona atı alabileceğini söyler. Seyisler ona doru ve yağız atları da vermek isterler. Ruşen Ali verilme istenen atları beğenmez. Bundan dolayı yalnızca Kırat'ı alıp babasının yanına döner. Koca Yusuf Ruşen Ali'nin kır tayı getirmesine çok sevinir. Babasına doru ve yağız atları da vermek istediklerini söyler. Fakat Ruşen Ali atları almak istememiştir. Koca Yusuf onları da geri almak ister fakat dikkatleri üzerine çekmek istemediği için bu fikirden vazgeçer. Ruşen Ali babasının bu hastalıklı gibi görünen at için neden sevindiğini anlayamaz. Atlar gün ışığının altında güçsüzleşirler.

Hastalıklı Atın Kırat'a Dönüşmesi En ufak bir gün ışığı almayacak bir tavla inşa ederler ve atı onun içinde bir süre tutarlar. Bir süre sonra at epey güçlenmiş bir halde tavladan çıkarılır. Koca

Yusuf'un ata yapmış olduğu şeyler mükemmel sonuçlar verir. Ruşen Ali şaşkınlığını gizleyemez ve babasına her geçen gün daha fazla saygı duymaya başlar. Koca Yusuf'un isteği üzerine bir tarla balçık haline getirilir. Eğer Kırat, balçık tarlasını tırnağında çamur bırakmadan geçebilirse Bolu Beyi'nden intikam alabileceklerdir. Kırat tarlayı üç kere gidip gelir. Koca Yusuf atı yoklar. Atın daha fazla güçlenmesi gerekmektedir. At kırk gün boyunca beslenir. Üç defa daha at balçık tarlasında denenir. En sonunda Kırat, tırnağında hiç çamur bırakmadan geri dönmeyi başarır. Koca Yusuf'a göre Kırat artık hazırdır. Bolu Beyi'nin seyisleri bir gün tavlada, küheylan kadar güçlü bir doru bir de yağız at bulurlar. Bolu Beyi'ne hemen haber verilir. Heyecanla tavlaya gelen Bolu Beyi atları görünce, bu atların nereden geldiğini sorar. Seyislerden biri atların Koca Yusuf'a ait hastalıklı atlar olduğunu söyler. Koca Yusuf'un Osmanlı padişahına göndermek istediği atlar bunlardır. Bolu Beyi Koca Yusuf'un zamanında doğruyu söylediğini anlar ve çok büyük bir kötülük yaptığını kabul eder. Bolu Beyi Koca Yusuf'un geri getirilmesini ister.

Koca Yusuf'un Bolu Beyi'ne İsyan Etmesi Bolu Beyi'nin elçileri Koca Yusuf'la görüşürler. Koca Yusuf ilk görüşmede onlara bir yanıt vermez. Bolu Beyi'nin kır atı isteyeceğini anlayan Koca Yusuf onu Ruşen Ali'ye eyerletir. Elçiler Koca Yusuf'la yeniden görüşmeye gelir. Koca Yusuf elçilere bir isyan türküsüyle cevap verir. Ardından baba ve oğul ata binip oradan uzaklaşırlar. İsyan türküsünü dinlemiş olan Bolu Beyi, Koca Yusuf'un bir şeyler planladığını ve ona başkaldıracağını anlar. En has adamı olan Reyhan Arap'ı Koca Yusuf'u yakalaması için görevlendirir. Doru ve yağız at da bu göreve gönderilir. Ruşen Ali ve Koca Yusuf, kara bulutlar gibi gelen atlılar tarafından kovalanmaktadır.

Kırat'ın Hünerleri ve Reyhan Arap'tan Kaçış Ruşen Ali korktuğu zaman Kırat yavaşlamaktadır. Ruşen Ali cesaretlendiğinde at hızlanır. Koca Yusuf Ruşen Ali'ye atın, sürücünün duygularına göre hareket ettiğini söyler. Ruşen Ali'nin daima cesur olması gerekmektedir. Onları kovalayan atlılar arasından doru at öne çıkar ve onlara yaklaşır. Koca Yusuf Ruşen Ali'ye kumsala girmesini söyler. Kırat kumsalda uçarak ilerlemektedir. Doru atsa kumsala adeta gömülür. Daha sonra yağız at onlara yaklaşmaya başlar. Kırat bu sefer kepir taşlığa girer. Kırat kepir taşlıkta sekerek ilerler. Yağız at taşlığa adımını bile atamaz. Bir süre sonra Reyhan Arap'ın onlara doğru yaklaştığını görürler. Koca Yusuf Ruşen Ali'ye atı durdurmasını söyler. Ondan kaçmaya çalışmanın gereksiz bir çaba olduğunu bilir. Koca Yusuf yerden bir taş alıp kıyafetine saklar. Reyhan Arap onlara durmakla akıllılık ettiklerini söyler. Koca Yusuf Reyhan Arap'a serbest bırakılmak için türkü okur. Reyhan Arap onlara hiç acımaz ve onları Bolu Beyi'ne götürceğini söyler. Koca Yusuf sakladığı taşı Reyhan Arap'ın kafasına atar. Reyhan Arap kanlar içinde yere serilir. Koca Yusuf Ruşen Ali'ye onun kellesini kesip atına bağlamasını söyler. Fakat Reyhan Arap bağışlanmak için yalvarır. Bir daha onların peşine düşmeyeceğini söyler. Koca Yusuf onu affeder ve Ruşen Ali'yle birlikte yola devam ederler. Bir dağın yamacında dururlar. Koca Yusuf Ruşen Ali'ye ata nasıl bakması gerektiğini anlatır. Ruşen Ali kendisinden önce daima atla ilgilenecektir. Ruşen Ali eğer atla gerçekten arkadaş hatta kardeş olabilirse Kırat onu her türlü badireden koruyacaktır. Koca Yusuf, Kırat sayesinde attığı taşla Reyhan Arap'ı kafasından vurabildiğini söyler.

Ruşen Ali'nin Üç Köpüğü İçmesi Bingöller yöresine gelmiş olan ikili, burada uzun bir süre kalırlar. Koca Yusuf, ak sakallı bir pirlle karşılaşır. Birbirlerine gülümserler fakat hiç konuşmazlar. Ak sakallı pir Koca Yusuf'a dönüp, gözlerinin şifasının ırmakta olduğunu söyler. Oradan akıp gelecek üç ışıklı köpüğü alıp içebilirse gözleri yeniden görecektir. Koca Yusuf Ruşen Ali'yi ırmağa gönderir ve ondan akıp gelecek olan köpükleri almasını ister. Gecenin karanlığında hayvan seslerinden ve ormanın uğultusundan korkan Ruşen Ali, gözlerini kapatmış ve sessiz bir halde ırmağın akmasını beklemektedir. Uzun bir bekleyişin ardından ırmak gürül gürül akmaya başlar. Ruşen Ali suyun üzerinde ışık saçan üç tane köpük görür. Biri yeşil, biri sarı biri de boz renktedir. Ruşen Ali ırmağa atlar ve akarsuyla vermiş olduğu mücadelenin sonucunda köpükleri almayı başarır. Ruşen Ali köpükleri koşarak babasına götürmeye çalışır. Fakat yol sırasında Ruşen çok susar. Köpüklerden yeşil olanını içer. Ruşen Ali'nin içmiş olduğu köpük ona hayatı boyunca tatmamış olduğu bir haz verir. Bütün susuzluğu geçer. Ruşen Ali koşarak babasına ulaşmaya çalışır. Fakat yeniden susar ve yeşil köpükte yaşamış olduğu hazı yeniden yaşamak ister. Ruşen Ali bu sefer sarı köpüğü içer. Ruşen Ali bu sefer daha yoğun bir haz yaşar ve yoluna devam eder. Babasına bir köpüğün yeteceğini düşünür. Fakat babası görüş menziline girdiğinde Ruşen Ali, durup düşünür. Babasının yaşlı olduğunu ve nasıl olsa yakında öleceğini düşünür. Bunun üzerine Ruşen Ali boz köpüğü de içer ve babasının yanına gelir. Ruşen Ali Koca Yusuf'a ırmağın akmadığını söyler. Koca Yusuf onun yalan söylediğini anlar fakat Ruşen'in içmiş olduğu köpükleri helal eder. Ruşen Ali'nin içmiş olduğu yeşil köpük ona aşıklık yeteneği vermiştir. Ruşen Ali artık söz söylemede ve saz çalmada ustalaşmıştır. Sarı köpükse onu inanılmaz derecede güçlü yapmıştır. Boz köpükse ab-ı hayattır. Ona ölümsüzlük kazandırmıştır. Koca Yusuf,

köpükleri için Ruşen Ali'ye artık büyük güçlere sahip olduğunu söyler. Büyük güçlerin de büyük sorumluluklar getireceğini ekler.

Ruşen Ali'nin Köroğlu'na Dönüşmesi Koca Yusuf Ruşen Ali'ye, artık kendisine adıyla hitap edilmemesini ve Köroğlu adını almasını söyler. Çamlıbel'e gidip bir oba kurmasını ve zulme karşı mücadele etmesini söyler. Kırat ona yol gösterecektir. Koca Yusuf bunları söyledikten sonra ölür. Köroğlu babası Koca Yusuf'u gömer. Köroğlu Çamlıbel'e doğru yola koyulur. Babasının vasiyetini yerine getirmek isteyen Köroğlu bir aile kurmak ister. Beşik kertmesi olan Bolu Beyi'nin kız kardeşi Telli Nigar'ı düşünür. Bir gün ne yapıp edip ona kavuşacaktır. Köroğlu nereye gitmesi gerektiğini bilmemektedir. Kırat onu sırtına alır ve koşmaya başlar. İyice hızlandıktan sonra kanatlanıp uçar. At onu Bolu şehrine getirir. Köroğlu bir çobanla karşılaşır. İlk başta Köroğlu çobana, onu küçümsermiş gibi hitap eder. Çoban bundan alınır ve ona biraz ahlak dersi verir. Köroğlu yaşlı çobanı haklı bulur ve özür diler. Köroğlu çobanla kıyafetlerini değiştirmek istemektedir. Çoban onu çadırına götürür. Köroğlu'na oldukça hürmet gösterilir. Gece çadırda uyuyan Köroğlu sabah vakitlerinde uyandığında yanında çoban kıyafetlerini bulur. Kıyafetleri alıp oradan ayrılır.

Köroğlu'yla Telli Nigar'ın Karşılaşması Telli Nigar, Osmanlı vezirinin oğluya evlendirilmek istenir. Telli Nigar kardeşine karşı gelemeyeceğinin farkındadır. Karamsarlık içinde sürekli Köroğlu'nun geleceği günü beklemektedir. Fakat Telli Nigar da boş durmamıştır. Saraydan kaçmak için bazı planlar yapmıştır. Ne olursa olsun Köroğlu'ndan başkasıyla evlenmemeye kararlıdır. Kırat, Bolu şehrine indikten sonra şekil değiştirir. Görüntü olarak pireli ve yaşlı bir eşeğe benzer. Köroğlu'nu giymiş olduğu kıyafetler nedeniyle kimse tanımaz. Meydanda bir curcuna vardır. Köroğlu bir hana girer ve orada insanların konuşmalarını dinler. Bolulular, Telli Nigar'ı vezirin oğluna veren beyi eleştirirler. Vezirin Telli Nigar'a layık olmadığını ve onun Koca Yusuf'un oğluya evlenmesi gerektiğini söylerler. Fakat saltanatın desteğini isteyen Bolu Beyi, saraylı olan her erkekle kız kardeşini evlendirmeye dünden razıdır. Telli Nigar pencereden düğün hazırlıklarını izlerken at üzerindeki Köroğlu'nu görür ve onu tanır. Kimseye bir şey fark ettirmemek için heyecanını bastırır. Hizmetçilerine gelinliğinin hazırlanmasını ve onu giyip şehirde dolaşacağını söyler. Bu sayede Köroğlu'na bir nebze de olsa yaklaşabilecektir. Düğündekiler Bolu Beyi'ni eleştirmeye devam etmektedirler. Telli Nigar, gelinliğini giyip meydana iner. Köroğlu onun güzelliğini görünce coşar. Silikleşmiş olan duyguları yeniden alevlenir. Köroğlu sazını alıp maviler içindeki Telli Nigar için bir türkü okumaya başlar. Telli Nigar Köroğlu'nun türküsünden çok etkilenir ve kendine zor hakim olur. Köroğlu'nun Telli Nigar'a kur yaptığını gören vezirin oğlu onunla tartışır. Bolulular aşıkların türkü çığırmasının bir gelenek olduğunu söyleyip vezirin oğlunu ayıplarlar. Bolu Beyi de bu geleneği bilmektedir ve Bolululara hak verir. Bolu Beyi aşıktan özür diler ve onu altınlarla mükafatlandırır. Onu gören vezirin oğlu Köroğlu'na aynı şekilde karşılık verir. O gece Köroğlu, sarayda konuk edilir.

Köroğlu'nun Telli Nigar'ı Kaçırıp Çamlıbel'e Getirmesi Köroğlu Telli Nigar'ı kaçırmayı düşünür fakat Reyhan Arap'tan çekinmektedir. Sabah saatlerinde düğün başlar. Köroğlu kır atını alıp dağlara gider. Eski kıyafetlerini giyer ve Kırat da eski şekline geri döner. Bir soylu gibi görünen Köroğlu'na herkes hayranlıkla bakar. Bolu Beyi Köroğlu'nu tanır ve onun yakalanmasını emreder. Kırat Bolu Beyi'nin adamlarını savuşturur. Hiç kimse Köroğlu'na yaklaşamaz. Köroğlu Telli Nigar'ı Kırat'a bindirir. At kanatlanır ve çift gözden kaybolur. Vezirin oğlu Köroğlu'nu durduramayan adamlarına ateş püskürür. Çift Çamlıbel'deki bir dağda saklanırlar. Telli Nigar, ilk olarak atıyla ilgilenen Köroğlu'na kızar. Köroğlu Koca Yusuf'un nasihatini Telli Nigar'a anlatır. Telli Nigar Köroğlu'na hak verir ve kızgınlığı geçer. İkili birkaç gün aç kalır. Köroğlu bey kızını açlıkla sınar. Onun nasıl tepki vereceğini merak eder. Fakat Telli Nigar bu konuda hiç şikayet etmez. Bir bey kızının öğrenmesi gereken ilk şey hiçbir şeyden şikayet etmemesi gerektiğidir. Köroğlu üveyik kuşu avlayıp getirir. Bir ateş yakarlar ve kuşları pişirip yemeye başlarlar.

Köroğlu'nun Köse Kenan'ın Çetesine Girmesi Çamlıbel'in namılı eşkiyası, fakir fukara babası Köse Kenan, onların yaktığı ateşin dumanını görür. Adamlarını gönderip ateşi yakan kişinin getirilmesini ister. Köse Kenan'ın gönderdiği her adam bir daha geri dönmez. En sonunda Köse Kenan'ın, kendisi gitmek zorunda kalır. Köse Kenan'la Köroğlu tanışırlar. Köse Kenan Koca Yusuf'u tanımaktadır. Köse Kenan'ın namını duyan Köroğlu onun için çalışmak ister. Fakat Köroğlu insan öldürmek istemektedir. O, insan öldürmeden kervan kesmek niyetindedir. Köse Kenan bunun daha önce hiç yapılmadığını söyler fakat ona bir şans verir. Köroğlu'na Köse Kenan tarafından Ayvan köşkü verilir. Köroğlu ve Telli Nigar konağa yerleşirler. Köroğlu, Köse Kenan tarafından öldürülebileceğini düşündüğünden dolayı Telli Nigar'la nöbetleşe uyurlar. Sabah Köse Kenan, onlara güzel bir kahvaltı hazırlamıştır. Köroğlu ve Telli Nigar onunla göz göze gelmemeye çalışmışlardır. Köse Kenan onların

dün gece nöbetleşe uyuduklarını ve kendisine güvenilmediğini bildiğini söyler. Fakat Köse Kenan bu zamana kadar evinde konuk ettiği hiç kimseyi öldürmemiş, özellikle de bir kadını asla öldürmemiştir. Köroğlu ona güvenmemekte hata ettiğini anlar.

Köroğlu'nun İlk Soygunu ve Nam Salması

Köse Kenan, Çamlıbel yolunu Köroğlu'na verir. Bundan sonra kervan yollarını o kesecektir. Köroğlu günlerce yolda pusuya yatar. Fakat yoldan geçen kervanların bezirganbaşılıarı ya yaşlıdır, ya sakattır, ya kadındır ya da fakirdir. Köroğlu onların hiçbirine dokunamaz. Uzun bir sürenin ardından beklediği kervan gelir. Bezirganbaşı da tam dişine göredir. Köroğlu kervanın yolunu keser. Kırat'ıyla bezirganbaşını etkisiz hale getirir. Köse Kenan'a kervanı ve bezirganbaşını getirir. Köroğlu'nun ele geçirmiş olduğu kervan, Çamlıbel'den geçen en zengin kervandır. Kervan altın, gümüş ve atlaslarla doludur. Köse Kenan, Köroğlu'yla Telli Nigar'ın düğününü yapmaya karar verir. Düğüne çevre beldelerin beylerini ve Bolu Beyi'yle Osmanlı padişahını da davet eder. Bolu Beyi ve Osmanlı padişahı düğüne katılmaz. Köroğlu Çamlıbel'in beyi olur ve zaman içinde yaptığı eylemlerle bütün coğrafyaya nam salar.

Temalar

Gelenek Köroğlu hikayeleri, sözlü gelenekten gelen Türk toplumlarının yüzyıllardır anlatageldiği en önemli anlatılardır. Türk toplumlarının geleneklerinin, göreneklerinin, inanışlarının, yaşam biçimlerinin, dünyaya nasıl baktıklarının, dünyayı nasıl algıladıklarının ve başkalarıyla kurdukları ilişkilerin anlaşılmasında oldukça önemli bir rol oynar. Anlatı boyunca Türk toplumlarına ait olan birçok gelenekle karşılaşılır. Türk toplumlarının söz söyleme ve hikaye anlatma biçimleri göze çarpan ilk şeydir. Türk kültüründe atlar kutsal kabul edilirler ve onların olağanüstü yeteneklere sahip olabildiği birçok anlatıda yer alır. Aşıkların rüyalarında bade ya da köpük içerek aşıklık yeteneği kazandıklarına inanılır. Saz çalıp söz söyleyen aşıklar Türk toplumlarında oldukça fazla saygı görürler. Anlatıda, konargöçer Türk topluluklarının yaşam biçimleriyle ilgili birçok bilgiye de ulaşmak mümkündür.

Liderlik Coğrafyanın en zengin ve en saygın beylerinden biri olan Bolu Beyi'nin, Osmanlı padişahıyla arası hiç iyi değildir. Bolu Beyi, padişahla olan ilişkisini düzelterek Bolu'nun tek hakimi olmayı hedeflemektedir. Padişahla olan ilişkisini yeniden düzeltmesi sonucunda soyunun Bolu'ya hakim olacağını öngörür. Bolu Beyi'nin atlarının namını duyan padişah, ondan üç tane at ister. Bolu Beyi'nin baş seyisi olan Koca Yusuf, deniz aygırının üç tayını padişaha göndermek ister. Fakat Bolu Beyi, oldukça zayıf ve hastalıklı gibi görünen atları padişaha göndermek istemez ve bu atları huzuruna getiren Koca Yusuf'un gözlerine mil çektirir. Bolu Beyi, sarayla olan ilişkilerini düzeltmek için, kız kardeşi olan Telli Nigar'ı vezirin oğluna vermek ister. Koca Yusuf'un tek oğlu olan Köroğlu, Bolu Beyi'nden babasının intikamını almak için yemin eder ve kısa sürede herkesin sevgisini ve saygısını kazanarak Çamlıbel'in tek hakimi olur. Köroğlu, bütün zalim beylere karşı isyan bayrağı açar. Bolu Beyi ile onun gibi zalim beylere karşı mücadele vermek hayatının tek amacı haline gelir. Halk ve talih onun yanındadır.

Aşk *Köroğlu'nun Meydana Çıkışı* adlı hikayede işlenen ana temalardan biri aşktır. Bolu Beyi ve Koca Yusuf, henüz çocuk yaşlarda olan Ruşen Ali'yle Telli Nigar'ın gelecekte evlenmeleri konusunda sözleşmişlerdir. Fakat Koca Yusuf'un saraydan kovulmasının ardından beşik kurtmeleri birbirlerinden ayrı düşmüşlerdir. Telli Nigar daima Köroğlu'na sadık kalmış ve onun dönüp kendisini alıp götüreceği günü beklemiştir. Bolu Beyi vezirin oğluyla Telli Nigar'ı evlendirmeye karar vermiştir. Köroğlu düğün sırasında saraya gelir ve Telli Nigar'ı alıp Çamlıbel'e gider. Köroğlu'nun efsaneleştiği süreç içinde Telli Nigar daima onun yanında olmuştur. Telli Nigar, her koşulda Köroğlu'nu desteklemiş ve onun en sadık yardımcısı olmuştur. Köse Kenan, Köroğlu'yla Telli Nigar'ı evlendirir. Düğünlerine Bolu Beyi'yle Osmanlı padişahını da davet eder. Fakat onlar çiftin düğününe katılmazlar.

İntikam Bolu Beyi'nin baş seyisliğini yapan Koca Yusuf'tan bir gün, padişah için üç at istenir. Koca Yusuf her yerde padişaha layık üç tane at arar. Fakat istediği gibi atlar bulamayınca gözü gibi sakındığı deniz aygırının yavrularını Bolu Beyi'nin huzuruna getirir. Oldukça zayıf ve hasta gibi görünen doru, yağız ve kır atları gören Bolu Beyi, öfkesinden çılgına döner. Bu atların huzuruna getirilmiş olmasını bir hakaret olarak kabul eder ve Koca Yusuf'un öldürülmesini ister. Kısa süre sonra Bolu Beyi, Koca Yusuf'un hayatını başışlar ve onun gözlerine mil çektirip onu saraydan attırır. O günden sonra Koca Yusuf Bolu Beyi'nden intikam almaya ant içer. Koca Yusuf Bolu Beyi'nden Kırat'ı geri alır. Onu yetiştirir ve onun güçlenmesini sağlar. Kırat'ı geri isteyen Bolu Beyi'ne karşı çıkan Koca Yusuf, oğluyla birlikte kaçır. Ruşen Ali içmiş olduğu üç köpükle Köroğlu'na dönüşür. Koca Yusuf ölür. Artık Koca Yusuf'un intikamını Köroğlu alacaktır. Bolu Beyi, sarayla olan kötü ilişkilerini düzeltmek için

kız kardeşi Telli Nigar'ı vezirin oğluyula evlendirmek ister. Köroğlu Telli Nigar'ı kaçıarak Bolu Beyi'nin emellerine ulaşmasına engel olur. Böylece Köroğlu ilk intikamını almış olur. Ardından Köroğlu, Çamlıbel'in en güçlü beyi olur.

Kişi İncelemesi

Köroğlu (Ruşen Ali) (Açık – Vicdanlı)

Karakter Anadolu'nun en meşhur seyislerinden biri olan Koca Yusuf'un oğludur. Bolu Beyi tarafından babasının gözlerine mil çekildikten sonra annesini kaybeder. Ruşen Ali, her gün aldığı iki ekmeğin birini serserilere haraç olarak verir birini de babasına götürür. Oldukça korkak ve ürkek bir karaktere sahiptir. Koca Yusuf Bolu Beyi'nden kır atını geri ister. Onun isteğini Bolu Beyi'ne ulaştıran Ruşen Ali'ye Köroğlu adıyla hitap edilir. Ruşen Ali büyük bir utanç yaşar ve o günden sonra Köroğlu adıyla anılır olur. Bolu Beyi, Koca Yusuf'un istediği atı Ruşen Ali'ye verir. Koca Yusuf hastalıklı gibi görünen atı adeta bir aygıra çevirir. Ruşen Ali, babasıyla birlikte Bolu Beyi'nin adamlarından kır at sayesinde kaçmayı başarır. Babasının gözlerinin iyileşmesi için içmesi gereken üç mucizevi köpüğü kendisi içer. Yeşil köpük aşıklık yeteneği, sarı olan onlarca manda gücü ve boz olan ölümsüzlük verir. O günden sonra Köroğlu olarak anılmaya başlanan Ruşen Ali, Bolu Beyi'nden intikam almaya ant içer. Beşik kertmesi olan Bolu Beyi'nin kız kardeşi Telli Nigar'la da evlenmek ister. Köroğlu; duyarlı, bilinçli, tokgözlü, meraklı, yaratıcı, güdümlü, maceracı, canlı, hayalperest, dostane, yardımsever, nazik, cömert, güvenilir, dürüst, sorumlu, plancı, dikkatli, kararlı ve bilge bir tiptedir.

Etkinlikler Gözleri görmeyen babasıyla birlikte yaşayan Ruşen Ali, yapmış olduğu işten kazandığı parayla yalnızca iki ekmeğin satın alabilmektedir. Ekmeklerden birini yolunu kesen serserilere verir ve diğerini evdeki babasına götürür. Ruşen Ali, ürkekliğinden ve korkaklığından bezmiştir. Bir gün ağzındaki bir işkembeyle koşan yavru bir köpek görür. Yavru köpek, kendisinden daha büyük köpekler tarafından kovalanır. Fakat yavru köpek onlarla mücadele eder ve işkembeyle tek başına yemeyi başarır. Şahit olduğu bu olaydan cesaret alan Ruşen Ali, evden bir sopa alarak ekmeğe gider. Bu sefer dört tane ekmeğin satın alır. Eve dönerken yolu yeniden serseriler tarafından kesilir. Serseriler dört ekmeğin üçünü kendileri için ister. Ruşen Ali ekmekleri bir duvara astıktan sonra elindeki sopayla serserileri döver. Ruşen Ali, dört ekmeğin dördünü de eve götürmeyi başarır. Koca Yusuf bu duruma çok şaşırır ve oğlunun yüreklemiş olmasına sevinir. Koca Yusuf ve Ruşen Ali, Bolu Beyi'nin tavlasına gidip kır, doru ve yağız atları izlerler. Koca Yusuf Ruşen Ali'ye, Kırat'ı Bolu Beyi'nden istemesini söyler. Ruşen Ali Koca Yusuf'un bu hastalıklı atı ne yapacağını anlayamaz fakat ertesi gün Bolu Beyi'nin huzuruna çıkar. Bolu Beyi onu tanıır ve ona Köroğlu diye hitap eder. Ruşen Ali Bolu Beyi'nin takmış olduğu isimden dolayı hem utanır hem de sinirlenir. Ruşen Ali Bolu Beyi'nden Kırat'ı ister. Bolu Beyi hiç düşünmeden ona istediği atı verir. Ruşen Ali Kırat'la birlikte Koca Yusuf'un yanına gelir. Koca Yusuf çok mutludur. Ruşen Ali ve Koca Yusuf atla ilgilenip onu yetiştirirler. Hasta gibi görünen at kısa sürede bir küheylana döner. Bolu Beyi Kırat'ı geri ister. Koca Yusuf sa gözlerinin intikamını ondan alacağını söyleyip Bolu Beyi'ne isyan eder. Ruşen Ali'yle Koca Yusuf ata binerek kaçarlar ve Bolu Beyi'nin adamlarından kurtulmayı başarırlar. Ruşen Ali, Bingöller'deki bir ırmaktan gelen ışıklı üç köpük içer. O günden sonra Ruşen Ali'nin adı Köroğlu olur. Koca Yusuf ölür. Köroğlu babasını gömdükten sonra onun vasiyetini yerine getirmek için yola çıkar. İlk olarak Köroğlu, Bolu Beyi'nin kız kardeşi Telli Nigar'ı kaçıır. Ardından Çamlıbel'in en namılı eşkıyası olan Köse Kenan'ın çetesine katılır. Köroğlu, Çamlıbel yolundan geçen en zengin kervanı soymayı başarır. Bunun üzerine Köse Kenan, Köroğlu'yla Telli Nigar'ın düğününü yapar. Köroğlu Çamlıbel'in beyi olur ve namı kısa sürede bütün coğrafyaya yayılır.

Etkileşim Anlatının başkahramanı olarak, verilmek istenen iletilerin neredeyse tamamının taşıyıcısıdır.

ÖRNEK ANILAR

Korkak Ruşen Ali, Köroğlu'na dönüşmeden önce korkak ve ürkek bir kişiliğe sahiptir: "Oğlum senin yüreğine korku düştü. Senin yüreğine varsın korku düşsün, bir diyeceğim yok. Sana daha önce bunu söylemeliydim. (...) Korkarsa at da korkar. Korkudan titirse, at da titrer. Bak oğul, bak, ata bak... Dizleri titremeğe başladı. Haydi oğul, yüreğinden şu korkuyu sil at, yoksa at bizi dağlarımızı götürmeyecek".

Dertli Ruşen Ali, Köroğlu'na dönüşmeden önceki dönemlerde ciddi sıkıntılar çeker: "Onun da bu sümüklü taylorı gözü kesmemişti. Alıp da ne yapacaktı? Zaten bu bir deri bir kemik kır tay da başlarına bela olacaktı. Kendi karınlarını doyuramıyorlar, bir de bu ölümcül tayı nasıl doyuracaklar?".

Meraklı Ruşen Ali, Kırat'ın dönüşümüne şahit olur ve babasının yapmış olduğu şeyleri merakla takip eder: "Kır tay boy attıkça, geliştikçe, bu mucizeye Ruşen Ali şaşıyor, bundan dolayı da babası gözünde gittikçe muammalaşıyor, sihirbazlaşıyordu. Şu sümüklü tayın haline bakın ! Az önceleri neydi, şimdi ne!".

Alçakgönüllü Köroğlu, bir kusur işlediğinde hatasını kabullenir ve özür diler: "Sen bana bağırdığında sesinde kendin i yüksekte tutan bir hava vardı da yavrum onun için sana böyle karşılık verdim. Kusura kalma. Sonra da öğrendim ki sen kötülüğünden değil bilgisizliğinden, görgüsüzlüğünden, gençliğinden öyle davranırsın. Ne olursan ol, ister padişah ister bey, ister dünyaları zaptetmiş kumandan ol... İnsanlara saygıyı yitirdin mi yandın bittin, on paralık oldun demektir. Sen, yanında bu kırat varken kötü yollara sapamaz, insanlara kötülük edemezsin... Söyle benden ne istersin?".

Aşık Köroğlu Telli Nigar'ı tutkuyla sever. Uzun bir zamandan sonra onu ilk görüşünde coşar: "Köroğlu fazla bakamadı Telli Nigara. Yüreğine bir od düştü ki yerinde duramaz oldu. Eyvah evin yıkılsın Nigar dedi, içinden. Ne de güzelmışsin Nigar, dedi. Unutmuşum güzelliğini... Eyvah evin yıkılsın, hanen harabolsun Nigar. Bir aşıkta Nigara, şimdi böyle maviler içinde görünce Nigara bin kere daha aşık oldu. Üç yüz altmış bin damarına bir ateş yayıldı ki orman yangını dersin. Esen ulu poyrazdaki orman yangını... Köroğlu daha duramadı. Duramazdı da...".

Cesur Köroğlu sevdiği kadını birçok silahlı adamın arasından çekip alır: "Ula aldı da gitti. Ula aldı da gitti. İçinizde hiç erkek yok mu? Ula bir deli Aşık geldi, bin atlının arasından gelinimi aldı da gitti... Ula ne durursunuz, düşün şunun arkasına... Ula sizde hiç erkek kanı yok mu? Ne durursunuz böyle? Ha yürüyün ha, ha yürüyün ha... Ula valla kaçıyor... İşte gözden kayboldu da gitti. Elinizi çabuk tutun , sonra hiç ulaşamazsınız .. Çabuk çabuk...".

KARACAOĞLAN

Kişiler

Karacaoğlan Aşıklık yeteneği sayesinde obasında oldukça sevilen ve saygı gören Karacaoğlan, yeni yerler görmek ve yeni insanlar tanımak için yola çıkar. Yolculuğu sırasında bir obayla karşılaşır ve obanın mensuplarından olan Deli Hüseyin'le kan kardeşi olur. Sazı ve sözüyle cümle mahlukatı mest eden Karacaoğlan'a herkes hayran olur. Oba beyinin kızı Elif, ona aşık olur. Karacaoğlan da onun aşkına karşılık verir ve bundan sonra yaktığı her türküyü Elif için söyler. Karacaoğlan gittiği her yerde çok sevilir ve saygı görür. Sezgileri oldukça güçlü olan Karacaoğlan bir düğünde saz çalıp türkü söylerken, derin bir karamsarlığa gömülür. Anadolu'nun dört bir yanını bir seyyah gibi gezerek türkülerini başkalarıyla paylaşır. Yıllar geçtikçe Karacaoğlan'ın türküleri Anadolu insanının dilinden düşmez olur. Gün doğusunda gün batısına nam salar.

Elif Oba beyinin kızı olan Elif, Karacaoğlan'ın güzel sesini ve sazının tellerinden çıkan ezgileri duyduğunda, masalsı bir alemin içine girdiğini hisseder ve coşkunluğuna esir olur. Karacaoğlan'a aşık olur. Fakat geleneğe göre bir beyin kızı, serseri bir aşıkla evlenemez. Bundan dolayı Elif, Karacaoğlan'la birlikte Küçükhalioğlu'nun yanına kaçır. Orada Karacaoğlan'la evlenir. Küçükhalioğlu'nun yeğeni Halil, Elif'i baştan çıkarmaya çalışır. Elif kimseye haber vermeden ondan kurtulmak ister. Halil Elif'i bir şartla rahat bırakacağını söyler. O da, bir gece ona hiç dokunmadan yanında yatmasına izin vermesidir. Bunda herhangi bir kötülük görmeyen Elif, Halil'in teklifini kabul eder. Bir gece Halil, Elif'e hiç dokunmadan onun yanında yatar. Karacaoğlan bir düğündedir. Fakat olan biteni sezinler. Karacaoğlan o günden sonra kayıplara karışır. Elif ise hayatı boyunca onu bekler ve ancak öldüğü zaman ona yeniden kavuşur.

Bey Obanın beyi, Hatun'la evlidir ve Elif'in babasıdır. Obada onu destekleyen obalılar olduğu gibi ona karşı olanlar da vardır. Bey Elif'in bir beyle evlenmesini ister. Elif'in Karacaoğlan'a aşık olduğunu öğrendiğinde aşıkların yakalanmasını ister. Bundan dolayı bütün oba, ona karşı cephe alır.

Deli Hüseyin Karacaoğlan'ın en sadık dostudur. Aşıkların birbirlerine kavuşmalarını sağlamak ve Karacaoğlan'ı korumak için elinden geleni yapar. Karacaoğlan'la kan kardeşi olurlar. Karacaoğlan'a hep sadık kalır ve onun için büyük fedakarlıklar yapar.

Anlatıda önemli rolleri olan diğer karakterlerin isimleri şunlardır: Hatun, Küçükhalioğlu, Halil, Mistik Ağa, Kısacık Duran, Ali, Hürüce vd.

Öykü

Karacaoğlan'ın Obasından Ayrılışı Birkaç defa, obasından göç edip geri dönmüş olan Karacaoğlan, bu sefer geri dönmek üzere göç etmeye karar verir. Obalılar ve yarenler onu bundan vazgeçirmeye çalışırlar. Fakat Karacaoğlan kararını vermiştir. Aşık için bir yerde durmak doğru değildir. Karacaoğlan obasıyla vedalaşıp yola çıkar. Nereye gideceğini bilmeden amaçsızca ilerler. Karacaoğlan başka insanlarla tanışıp değişik coğrafyalar görmek istemektedir. Sazını ve sözünü insanlıkla paylaşmak ister. Yolculuk sırasında Karacaoğlan'ın karşısına yükü devrilmiş bir beygir çıkar. Deli Hüseyin atı yükleyip yola devam etmek ister. Oba dün gece buldukları yerde gecelemiş ve yola döşmüştür. Onlara yetişmeye çalışmaktadır. Karacaoğlan Deli Hüseyin'e beygiri yeniden yüklemek için yardım eder. İkili beraber yola koyulurlar. Karacaoğlan ona neden göç ettiğini anlatır. Deli Hüseyin onun aşık olduğunu anlar. İkili obaya yetişmeye çalışır. Oba geceleme için bir yerde durur ve çadırları kurmaya başlarlar. Deli Hüseyin Karacaoğlan'ı obaya tanıtır. Karacaoğlan sazını çıkarır ve çalıp söylemeye başlar. Onun sazının ve sözünün ezgisinden yalnızca insanlar değil, bütün tabiat mest olur. Karacaoğlan'ın sesinden etkilenen Deli Hüseyin, gece yarısı onun yanına gelir ve ikili kan kardeşi olurlar. Sabah ışıklarıyla birlikte yeniden yola koyulurlar.

Karacaoğlan'ın Oturmaya İnat Eden Deveyi Kaldırması Göç sırasında develerden biri yere çöker. Devenin sahibi Bey'in kızıdır ve onu yeniden ayağa kaldırmak için çok uğraşır. Oturmaya inat eden devenin bir daha kaldırılamayacağını bilirler ve deveyi bırakıp yola devam etme kararı alırlar. Bey'in kızı devenin yanında bir ağıt okur. Onu bırakmak çok zor gelir. Deli Hüseyin'in gönlü deveyi arkada bırakmaya elvermez. Göçün başında olan Karacaoğlan Deli Hüseyin'i merak eder ve geri döner. Karacaoğlan onu devenin yanında bulur. Deli Hüseyin Karacaoğlan'dan bir türkü söylemesini ister. Bu sayede devenin ayaklanabileceğini düşünür. Karacaoğlan onun bu düşüncesini komik bulur ama isteğini yerine getirir. Sazını çıkararak Karacaoğlan orada bir türkü yakar. Karacaoğlan türküsünü bitirdiğinde deve ayaklanmıştır. Heyecan içinde atına binen Deli Hüseyin obaya yetişir. Karşısına çıkan herkese Karacaoğlan'ın deveyi nasıl ayağa kaldırdığını anlatır. Ona kimse inanmaz fakat neler olup bittiğini de merak ederler. Karacaoğlan deveye binmiş ve obaya yetişmeye çalışmaktadır. Deli Hüseyin obalılardan biriyle atışır. Aralarında bir iddialaşma olur. Eğer Karacaoğlan deveyi geri getirirse Veli bıyıklarını kesecektir. Yazlıklarından birine ulaşmış olan oba, Bey'in isteği üzerine oraya konarlar. Bey, Karacaoğlan'ın deveyi getirip getiremeyeceğini merak etmektedir. Kızının üzülmeyen Bey, eğer deve geri getirilmezse bu söylentiye çıkararak obadan kovacağını söyler. Bir süre sonra Karacaoğlan'la deve uzakta görünür. Deli Hüseyin sevinçten çılgına döner. Hemen Veli'yle dalga geçmeye başlar. İlk olarak Bey'in kızı Elif, Karacaoğlan'ı karşılar ve ona teşekkür eder. İkili mahcup bir şekilde göz göze gelir. Müjdeli haberi alan Bey, Karacaoğlan'ı ve Deli Hüseyin'i ödüllendireceğini söyler. Obalılar Karacaoğlan'dan çalıp söylemesini isterler.

Karacaoğlan'la Elif'in Yakınlaşması Karacaoğlan'ın çıkardığı ezgilerle bütün tabiat sarhoş olur. Yalnız kalmayı seven Karacaoğlan, gece vakitlerinde türkü söylemeyi adet edinmiştir. Beyaz kuyruklu bir kır atın doludizgin koştuğunu görür. Onun türküsünü duyan at, Karacaoğlan'la göz göze gelir ve bir süre onun etrafında dolaşır. Kır atın zincirini koparıp kaçtığı kısa sürede anlaşılır. Birileri onu yakalamaya çalışmaktadır fakat kır at yanına hiç kimseyi yaklaştırmaz. Bey'in kızı Elif, Karacaoğlan'ın ezgileri eşliğinde ata yaklaşır. Ona bir parça ot uzatır. At kendiliğinden Elif'e teslim olur. Elif, türkü sesinin nereden geldiğini öğrenmek ister. Sanki mistik bir ses tarafından çekilmektedir. Bir kayalığı tırmanır. Bütün tabiat sükunet içindedir ve yalnızca türkünün sesi duyulmaktadır. Elif Karacaoğlan'ı görür. Onun yanına oturur ve ona biraz sokulur. İkilin bedenleri neredeyse bir olur. Bir çoban çocuk onları görüp var gücüyle çadırların oraya iner. Gördüklerini Bey'e anlatmak ister. Bey'in hanımına gördüklerini anlatmak istese de bunu yapamaz. Belpınar'da şahit olduğu olayı her nedense anlatamaz. Obanın kızlarıyla gergef ören Elif sürekli olarak Karacaoğlan'ı düşünmektedir. Hissettiği duyguları adlandırmakta güçlük çeker. Akşam vakitlerinde yalnızca başına türkü çığırarak isteyen Karacaoğlan ormana çekilir. Birisi onun yakınlarına geldiğinde o ormanın derinlerine girer. Toroslar onun yuvası olmuştur. Karacaoğlan Elif'i düşünmektedir ve son zamanlarda türkülerini onun için yakar olmuştur. Elif Karacaoğlan'ı bir süredir gizlice dinlemektedir. Karacaoğlan onu fark edince yanına

gider. Karacaoğlan Elif'e Akçadeniz adındaki bir yerden bahseder. Orasının aşkın şehri olduğunu ve orada mutlu olabileceklerini söyler. Karacaoğlan Elif'ten her şeyi bırakıp onunla gelmesini ister. Elif ne cevap vereceğini bilemez. Bir süre sonra onun yanından ayrılır.

Sevgililerin Kaçması ve Obalılar Tarafından Aranmaları

Akşam karanlığı çöktüğünden beri Karacaoğlan'ın çadıra gelmemiş olması Deli Hüseyin'i endişelendirmiştir. Deli Hüseyin obalılarını ona bir şey yapmasından endişe etmektedir. Onu aramak için dışarı çıkar. Hava şiddetli yağmurludur. Bey'in çadırında bir hengame vardır. Gece yarısı olmasına rağmen Elif dönmemiş ve bundan dolayı Hatun çok endişelenmiştir. Hatun Bey'in olup biteni öğrenmesini istemez fakat o çoktan her şeyi öğrenmiştir. Bey, Elif'e fazla yüz vermiş olan Hatun'u suçlar ve eğer kıza bir şey olursa ondan hesap soracağını söyler. Bey, sadece en özel zamanlarda kullandığı silahını sandığından alır. Bir grupla birlikte ellerine meşaleler alıp ormana girerler. Deli Hüseyin ormana giren meşaleli kalabalığı görür. Karşısına çıkan Hasan'a neler olduğunu sorar. Hasan Elif'in bu gece çadıra gelmediğini söyler. Deli Hüseyin neler olup bittiğini hemen anlar ve o da ormana girer. Deli Hüseyin kızgın kalabalıktan önce aşıkları bulmalı ve onları uyarmalıdır. Hatun'un, bir süre önce çadırlarına gelen çoban çocuk aklına gelir. Onu derhal buldurur ve yanına getirir. Ona çadıra geldiği gün ne söylemek istediğini sorar. Çoban çocuk çok korkmuştur. Hatun onu yatıştırır ve sorduğu soruya cevap verirse ona kuzulu koyun vereceğini söyler. Çocuk, Karacaoğlan'la Elif'i sarırlarken görmüştür. Hatun'un korktuğu başına gelmiştir. Karacaoğlan'la Elif, yağmurdan dolayı bir mağaranın kovuğuna saklanmışlardır. Çift, kalabalığın sesini duyar. Fakat her bedeli ödemeye hazırdırlar. Bir süre sonra Karacaoğlan Deli Hüseyin'in sesini duyar. Elif ona güvenmek konusunda kuşkuludur. Karacaoğlan onunla kan kardeşi olduklarını söyler ve ona güvenir. Karacaoğlan Deli Hüseyin'e seslenir ve iki arkadaş bir araya gelirler. Deli Hüseyin Karacaoğlan'a, böyle bir şeyi önceden kendisine haber vermediği için sitem eder.

Deli Hüseyin'in Aşıkları Kavuşturma Girişimleri

Deli Hüseyin Elif'e, babasına yağmura yakalanıp mağaraya sığındığını ve bundan dolayı geç kaldığını söylemesini önerir. Elif onun bu tavsiyesine uyar. Elif, kalabalıkla birlikte obaya geri döner fakat Bey çok kızgındır. Obaya geri dönen Elif'i annesi bir kenara çekip azarlamaya başlar. Hatun, Elif'in aşıkla kaçtığını öğrenmiş ve ona bu sevdadan vazgeçmesini salık vermiştir. Aksi takdirde Bey ikisini de öldürecektir. Hatun Elif'e, Deli Hüseyin'le Karacaoğlan'ı obadan atıracağını söyler. Elif, onun gitmesi durumunda kaçacağını söyler. Hatun Elif'e, onun sefil bir aşıkla evlenemeyeceğini ve bir beyin oğluluyla evlenmesi gerektiğini söyler. Hatun, Bey'in bütün olup bitenleri öğrenmesinden korkmaktadır. Deli Hüseyin'in çadırında dertli türküler söyleyen Karacaoğlan'ın acısına Deli Hüseyin daha fazla dayanamaz. Her şeyi göze alıp Elif'i isteyeceğini söyler. Eğer Elif Karacaoğlan'a verilmezse kızı kaçıracaklardır. Göç eden turnaları seyreden Karacaoğlan, Yörük Türkmen obalarını hatırlar. Onları gördükçe hasret ve sevdâ türküleri söyler. Deli Hüseyin, obanın demircisi ve sanatçısı olan Mıstık Ağa'yla görüşür. Mıstık Ağa halden anlayan, iyi niyetli ve hoşgörülü bir kişiliğe sahiptir. Deli Hüseyin ondan, Elif'i Karacaoğlan'a istemesini rica eder. Mıstık Ağa Bey'in öfkesinden çekinir fakat kızın isteneceği sırada Deli Hüseyin'e yardım etmeyi kabul eder. Ardından Deli Hüseyin Duran'la görüşür. Duran Elif'i, Karacaoğlan'a layık görmez. Sefil bir aşıkla bey kızının evlenemeyeceğini söyler. Fakat aslında Bey'in vereceği tepkiden korkmaktadır. Deli Hüseyin ona ağzına geleni söyler ve bu uğurda her şeyi göze aldığını ifade eder.

Bey'in Gerçekleri Öğrenmesi ve Aşıkları Araması

Duran, Deli Hüseyin'le konuştuklarını Bey'e anlatır. Böylece Bey, bütün olup bitenlerden haberdar olur. Bey adamlarına, Deli Hüseyin'le Karacaoğlan'ın ölü ya da diri yakalanmalarını emreder. Adamlardan önce Deli Hüseyin'in çadırına gelen Elif Karacaoğlan'a, çadırın basılacağını haber verir. Karacaoğlan'la Elif çadırdan çıkıp Hürüce'nin yanına giderler. Hürüce, seksen yaşlarında olan obanın saygın kadınlarından birisidir. Elif Hürüce'den çadırında saklanmayı ister. Bey'i zalimliğinden dolayı pek sevmeyen Hürüce, onları çadırında saklar. Bey ve adamları, onları her yerde arar. Adamlarından biri aşıkların obadaki çadırlarda saklanmış olabileceklerini söyler. Bey, obalılarının kendisine karşı tavır almış olduklarını düşünerek daha da sinirlenir. Obaya dönülür ve çadırların içi teker teker aranır. Aranma sırası Hürüce'nin çadırına gelmek üzereyken aşıklar, obalı kadınlar tarafından daha önce aranmış olan bir çadıra yerleştirilirler. Bey onları bulamadığı için hem kızgın hem de perişandır. Bütün obanın ona karşı tavır aldığı farkındadır.

Aşıkların Küçükhalioğlu'nun Obasına Kaçmaları

Mıstık Ağa Deli Hüseyin'e bir mektup verir. Mektubu aşıklarla birlikte Küçükhalioğlu'na götürmesini söyler. Küçükhalioğlu onları ağırlayacak ve koruyacaktır. Birçok obalı, Bey'den gizli olarak düze inerler ve aşıkların düğününü yaparlar. Karacaoğlan en güzel türkülerini düğününde söyler. Düğünden sonra Meryemçil'deki Küçükhalioğlu'na gidilir. Küçükhalioğlu'na mektup önceden ulaştırılır. Oba, gelen kabileyi seymenler ve müzikle karşılar.

Misafir odası gelinle güveye verilir. Ardından bir toy düğün yapılır. Karacaoğlan yeniden düğününde hem çalar hem de söyler. Karacaoğlan'daki aşıklık yeteneğini gören Küçükhalioğlu, ona çok saygı gösterir. Fakat beyin yeğeni olan Halil, Elif'in etrafında dolaşmaya ve onu rahatsız etmeye başlamıştır.

Halil'in Elif'i Baştan Çıkarmaya Çalışması

Bir kargaşa çıkmasından korkan Elif, bunu hiç kimseye söylemez ve bundan dolayı çadırdan çıkmaz olur. Civardaki obalar Karacaoğlan'ı sürekli düğünlere davet eder. Karacaoğlan pek gitmek istemese de aşıklık geleneğinde davete icabet etmemek doğru bulunmaz. Karacaoğlan her düğünde türkülerini çalıp söylemeye başlar. Karacaoğlan kısa bir süre sonra Elif'in ruh halindeki değişimi fark eder. Elif'in kaçtığına pişman olduğunu sanır ve Karacaoğlan da onu kaçırdığı için pişman olur. Elif, Halil'den kurtulmak için onunla konuşmaya karar verir. Gece yarısı bir ağacın altında Elif'le Halil buluşurlar. Elif ondan peşini bırakmasını ister. Obada birçok kız olduğunu ve evli bir kadının ardından koşulmasının doğru olmadığını söyler. Halil, bir gece ona dokunmadan yanında uyumak şartıyla peşini bırakacağını söyler. Oldukça kararsız kalan Elif kısa sürelik bir tereddüt yaşadıkdan sonra onun teklifini kabul eder. Bir gece yarısı Halil, Elif'in çadırına girer ve ona hiç dokunmadan yanına yatar. O sırada Karacaoğlan, bir düğünde çalıp söylemektedir. Şafak söktüğünde Deli Hüseyin'in eşi, Elif'i kontrol etmek için yanına gider. Elif bütün olan biteni anlatır. Hışımlla çadırdan çıkan Hatun her yerde Halil'i arar. Onu su kenarında bulur. Eline aldığı sert bir cisimle onun kafasına vurmaya başlar. Halil can çekişerek ölür. Yeğeninini öldürdüğüünü öğrenen Küçükhalioğlu obaya döner. Hatun beye olan biteni anlatır. Bütün obalılar da onun söylediklerini onaylar. Küçükhalioğlu utanç içinde kalır ve yeğeninini köpeklere yem edilmesini emreder.

Karacaoğlan'ın Kayıplara Karışıp Nam Salması

Karacaoğlan bütün olanları sezmiş ve dertli türküler söyleyerek ortalıktan kaybolmuştur. Küçükhalioğlu Karacaoğlan'ın bulunup geri getirilmesini ister. Karacaoğlan uzun süre bir mağaraya sığınmıştır. Deli Hüseyin Küçükhalioğlu'ndan izin alarak Karacaoğlan'ı aramaya çıkar. 1-2 yıllık bir arayışın ardından Fırat Nehri'nin kıyısından bir haber gelir. Fırat kıyısına konan bir oba beyinin kızı, aşıkla kaçmıştır. Aşıklar yakalanıp nehre atılmışlardır. Aşıkların nehirde sürüklenen bedenleri bir araya gelmiştir. Nehrin kıyısına gelen Karacaoğlan bir türkü tutturur ve aşıkların bedenleri birbirinden ayrılıp canlanırlar. Bu olayı duyan Deli Hüseyin Fırat'ın kıyısına gider. Deli Hüseyin her yerde onu arar fakat bulamaz. Zaman geçtikçe Karacaoğlan'ın türküleri bütün coğrafyaya yayılır. Türküler dilden dile dolaşır. Yıllar sonra Küçükhalioğlu Karacaoğlan'ı göremeden ölür. Kimseyle evlenmemiş ve bir çocuğu da olmamış olan Elif bir başına kalır. Karacaoğlan'ın türküleri Elife kadar ulaşır. Yakılan her türkünün kendisiyle alakalı olduğunu bilmektedir.

Karacaoğlan'ın Dönmesi, Elif'in Ölmesi ve Karacaoğlan'ın Aşıklığı Bırakması

Elif yıllardır Karacaoğlan'ı beklemektedir ve yoldan geçen her kervana Karacaoğlan'ı sormaktadır. Bir gün obaya bir çerçi kervanı gelir. Obalılar ondan alışveriş yaparlar. Elif çerçiciye Karacaoğlan'ı duymadığını sorar. Çerçici ona Karacaoğlan'ı bir Derimevi'nde gördüğünü söyler. Elif çerçiciden onu bulmasını ve obaya geri dönmesini söylemesini ister. Çerçici Karacaoğlan'ı aynı Derimevi'nde bulur. Elif'in söylediklerini aynen ona iletir. Elif ölmek üzeredir. Karacaoğlan çerçiciyle birlikte obaya geri döner. Antep'in Keferdiz köyünden Çukurova'ya doğru gitmektedirler. Bütün oba Karacaoğlan'ı coşkuyla karşılar. Karacaoğlan onlara Elif'in nerede olduğunu sorar. Obalılar derin bir sessizliğe gömülürler. Elif ölmüştür. Mezarına bir dut ağacı dikilmiştir. Karacaoğlan Elif'in mezarının başında son türküsünü okur. Sazı dut ağacının dalına asar. Bundan sonra kıyamete kadar bu sazın dut ağacında asılı kalacağını söyler.

Temalar

Aşk

Saz ve söz ustası olan Karacaoğlan, yolculuğu sırasında bir obaya rastlar. Bir süre obayla birlikte yaşayan Karacaoğlan, oba beyinin kızı Elif'e aşık olur. Karacaoğlan; sesinin güzelliği, sözünün derinliği ve sazının ezgileriyle Elif'i kendisine aşık eder. Sevgililer evlenmek isterler. Fakat onların isteğinin gerçekleşebilmesi imkansızdır. Çünkü bir bey kızı ancak bir bey veya bey oğluyla evlenebilmektedir. Bey'in gaddarlığından bıkmış olan oba aşıklara sahip çıkarlar. Onları korurlar ve düğünlerini yaparlar. Obalılar, aşıkların Küçükhalioğlu'nun yanına gidip rahat bir hayat yaşamalarını sağlarlar. Fakat Küçükhalioğlu'nun yeğeni Halil, Elif'i baştan çıkarmaya çalışır. Onu bir türlü rahat bırakmaz. Elif Halil'den rahat bırakılmasını ister. Halil, bir gece onun yanında ona hiç dokunmadan yatarsa onu rahat bırakacağını söyler. Bunda bir sakınca görmeyen Elif, Halil'in teklifini kabul eder. Bu olay obalılar tarafından duyulduğunda Halil öldürülür. Karacaoğlan'sa kayıplara karışır. Memleketin dört bir yanını dolaşarak Elif için türküler yakar. Karacaoğlan yıllar sonra obaya geri döner. Fakat Elif

ölmüştür ve mezarına bir dut ağacı dikilmiştir. Karacaoğlan son türküsünü de Elif için okuduktan sonra sazını ağacın dalına asar. Kıyamete kadar sazının bu ağaçta asılı kalacağını söyler.

Hüzün Elif'le Karacaoğlan birbirlerini ne kadar çok seviyor olsalar da, aralarındaki sınıf farklılığı onların bir araya gelmesine engel olur. Sevgililer birbirlerine kavuşabilmek için çok uğraşırlar. Obalıların yardımıyla Bey'den kurtulurlar ve evlenip Küçükhalioğlu'nun obasına yerleşirler. Küçükhalioğlu'nun yeğeni Halil, Elif'i etkilemeye çalışır ve onu sürekli rahatsız eder. Elif Halil'den kurtulabilmek için bir gece birbirlerine dokunmadan onun yanında yatmasına izin verir. Daha sonra Elif yaptığına pişman olur ve olay bütün obalılar tarafından duyulur. Deli Hüseyin'in eşi eline aldığı bir taşla Halil'in kafasını parçalar. Küçükhalioğlu durumu öğrendiğinde utancından yeğenin ölümünü köpeklerin önüne atar. Karacaoğlan kayıplara karışır. Elif yıllar boyunca, onun türkülerinden başka, onunla ilgili bir haber alamaz. En sonunda bir çerçici Karacaoğlan'ı bulur ve ona Elif'in ölmek üzere olduğunu haber verir. Karacaoğlan obaya geri döner. Fakat Elif çoktan ölmüştür ve mezarına bir dut ağacı dikilmiştir. O günden sonra Karacaoğlan aşıklığı bırakır.

Arkadaşlık Sonunun mutlu bir şekilde bitmesinin imkansız olduğu bir aşk yaşayan Elif ve Karacaoğlan ikilisine birçok kişi yardım eder. Onların yardımları sayesinde imkansız gibi görünen birliktelik gerçek olur. Neredeyse bütün obalılar onların mutluluğu için çaba gösterir. Deli Hüseyin Karacaoğlan'la kan kardeşi olduktan sonra onu bütün tuzaklardan ve badirelerden korumaya çalışır. Her şeyi göze alarak Bey'den Elif'i istemeye karar verir. Onların mutluluğu için Karacaoğlan'ın Elif'i kaçırmaya yardım eder ve Küçükhalioğlu'nun obasına onlarla beraber yerleşir. Karacaoğlan sırta kadem bastığında Deli Hüseyin onu yıllarca arar.

Kişi İncelemesi

Karacaoğlan (Açık – Uyumlu)

Karakter Aşıklık yeteneği sayesinde obasında oldukça sevilen ve saygı gören Karacaoğlan, yeni yerler görmek ve yeni insanlar tanımak için yola çıkar. Yolculuğu sırasında bir obayla karşılaşır ve obanın mensuplarından olan Deli Hüseyin'le kan kardeşi olur. Sazı ve sözüyle cümle mahlukatı mest eden Karacaoğlan'a herkes hayran olur. Oba beyinin kızı Elif, ona aşık olur. Karacaoğlan da onun aşkına karşılık verir ve bundan sonra yaktığı her türküyü Elif için söyler. Karacaoğlan gittiği her yerde çok sevilir ve saygı görür. Sezgileri oldukça güçlü olan Karacaoğlan bir düğünde saz çalıp türkü söylerken, derin bir karamsarlığa gömülür. Anadolu'nun dört bir yanını bir seyyah gibi gezerek türkülerini başkalarıyla paylaşır. Yıllar geçtikçe Karacaoğlan'ın türküleri Anadolu insanının dilinden düşmez olur. Gün doğusunda gün batısına nam salar. Karacaoğlan; duyarlı, bilinçli, tokgözlü, maceracı, meraklı, hayalperest, yaratıcı, canlı, dostane, yardımsever, nazik, cömert, güvenilir, hoşgörülü, sadık, dürüst, aşık, sosyal, cesur ve iyimser/karamsar bir tiptedir.

Etkinlikler Bir aşık olarak yeni mekanlar görüp yeni insanlarla tanışmak isteyen Karacaoğlan, obasından ayrılır. Yolculuğu sırasında yükü devrilmiş olan bir beygirle karşılaşır. Beygiri yeniden yüklemeye çalışan Deli Hüseyin'e yardım eder ve onun mensubu olduğu obanın arasına karışır. Çalıp söylediği türkülerle obayı hemen etkiler ve obalılar tarafından sevilip saygı görür. Göç sırasında Bey'in kızı Elif'in devesi yere çöker. Hiç kimse onu ayağa kaldırmayı başaramaz. Göçün başında olan Karacaoğlan Deli Hüseyin'i göremez. Onu bulmak için geri döner. Karacaoğlan Deli Hüseyin'i, yere çöküp öylece kalmış olan devenin başında görür. Karacaoğlan devenin yeniden ayaklanması için bir türkü okur. Duymuş olduğu ezgilerden büyülenmiş olan deve ayaklanıp yola devam eder. Bu olay obalılar arasında bir masal gibi anlatılır ve Karacaoğlan'ın yeteneğine herkes hayret eder. Bey'in kızı Elif Karacaoğlan'a teşekkür eder. İkili ilk defa birbirlerine şefkatle bakarlar. Karacaoğlan geceleri yalnız başına ormana çekilip türküler söyler. Çalıp söylediği türkülerle bütün tabiat mest olur. Elif gizlice onu dinlemektedir. Karacaoğlan Elif'i fark eder. İkili birbirlerine yakınlaşırlar ve aşık olurlar. Karacaoğlan Elif'le kaçmak istemektedir. Bir gece sevgililer yağmurlu bir havada yola koyulurlar. Bey ve adamları Elif'i bulmak için her yeri ararlar. Yağmurdan dolayı mağaraya gizlenmiş olan çifti Deli Hüseyin bulur. Onlara geri dönmelerini söyler ve Elif'e, babasına neden kaybolduğunu açıklayabileceği bir mazeret önerir. Sevgililer obaya geri dönerler. İkisi de hayli düşüncelidir. Kısacık Duran, Bey'in yanına gelir ve Elif'in dün gece Karacaoğlan'la kaçmış olduğunu söyler. Bey adamlarına, Deli Hüseyin'le Karacaoğlan'ın yakalanmasını emreder. Obalılar, Elif'le Karacaoğlan'ı Bey ve adamlarından saklarlar. Ardından Bey'e sezdirmeden düze inerler ve Karacaoğlan'la Elif'i evlendirirler. Mistik Ağa'dan alınan bir mektupla Küçükhalioğlu'nun köyüne gidilir. Sevgililer burada da evlenirler ve obaya yerleşirler. Karacaoğlan çevredeki obaların düğünlerinde saz çalıp türkü söylemeye başlar. Bir süredir Elif'in ruh

halindeki değişimin farkındadır ve bundan dolayı üzüdür. Halil'le Elif arasında geçen olayı sezinleyen Karacaoğlan kayıplara karışır. Yıllar boyunca memleketin her yanını dolaşıp türkülerini söyler. Bir bey tarafından Fırat Nehri'ne atılmış sevgililer için türkü söyler. Sevgililerin vücutları birbirinden ayrılır ve dirilirler. Bir çerçici onu Derimevi'nde bulur. Elif'in ölmek üzere olduğunu haber verir. Çerçiciyle Karacaoğlan, Antep'in Keferdiz köyünden geçerek Çukurova'ya varırlar. Karacaoğlan obaya vardığında Elif'in öldüğünü öğrenir. Onun mezarına gidip son türküsünü söyler. Sazını mezara dikilmiş olan dut ağacına asar ve aşıklığı bırakır.

Etkileşim Anlatının başkahramanı olarak, verilmek istenen iletilerin neredeyse tamamının taşıyıcısıdır.

ÖRNEK ANILAR

Gezgin Karacaoğlan'ın bir vatani yoktur. Rüzgar gibi oradan oraya savrulup gider: "Adam: "Senin gibi aşğın biri ne sormuşlar: Vatanın nere? Sazını göstermiş. Bura, demiş. Adın ne senin? Adını bir bağışla bakalım".

Yardımsaver Beygirinin yükü devrilmüş olan Deli Hüseyin'e yardım eder: "Yükü devirdim de bu çocuk doğrulttu. Yoksa dağda kalmış gitmiştim. Hiç biriniz nerde bizim Deli Hüseyinimiz demedi. Gökten mi indi, yerden mi bitti, yetişiverdi".

Coşkun Karacaoğlan, sazı ve sözüyle cümle mahlukatı mest eder: "Dünyadaki bütün yarattığı, ağacı, kuşu, böceği, insanı, her şeyi, her şeyi en derin sevgisiyle kucaklardı. İliklerine kadar aşk duyardı dünyanın her şeyine. Yağmuruna, kışına, borasına, sıcağına, soğuşuna... Dünyanın en küçük, en değersiz şeyine bile kocaman açılmış çocuk gözleriyle, hayretle bakardı. Türküsü, sesi bir coşma, bir kendinden geçmeydi".

Aşık "Ulaşılmaz bir sevdaya düşmüştü. Bir yanda Türkmenin en ünlü beyinin kızı Elif, bir yanda yersiz yurtsuz Karaca! Bu olacak iş mi! " Dünyanın ucunda bir gül açılmış..." Dünyanın öteki ucunda, öteki kıyısında, güneş gibi bir gül açılmış. Yetişilir mi? « Cenneti aladan gelir kokusu..."

İnatçı Karacaoğlan obayı terk ettikten yıllar sonra, ancak Elif'in ölümünün ardından obaya geri döner: "Gittiğin yerlerde hiç onu görmen olur mu? Görürsen de ki, Elifin eli ayağı tutmaz olmuş... Bir ayağı çukurda de... Bugün değilse de yarın de... Dünya gözüyle onu bir kere görüyüm, dedi de... Başka bir şey söyleme. İnadın sırası geçti diyor de... Gelsin diyor de... Kullar olayım çerçi kardaş..."

ALAGEYİK

Kişiler

Halil Gökdere'nin geyik avcısı olan erkek karakter, Zeynep'le nişanlıdır. Geyik avlamak Halil için adeta bir tutkudur. Hayatındaki her şeyden vazgeçebilir fakat geyik avlamaktan asla vazgeçemez. Bir gün yine geyik avına giden Halil, daha önce hiç rastlamadığı türden bir geyikle karşılaşır. Uzunca bir süre bu geyiği avlamak için onun peşine düşer. Geyik onu yeni bir geyik yatağına ulaştırır. Halil daha önce hiç avlamadığı kadar geyik avlar. Fakat Halil köyüne geri döndüğünde, nişanlısı Zeynep'in Sarıcalı köyünün ağasıyla nişanlandırıldığını öğrenir. Halil, geyik avlamak ya da Zeynep'le mutlu olmak arasında bir seçim yapmak zorunda kalır.

Zeynep Zeynep, nişanlısı olan Halil'in geyik avlama tutkusundan oldukça rahatsız olur. Fakat onu sevdiği için bu konuda şikayet etmez. Bir gün yine geyik avına giden Halil uzun süre geri dönmez. Zeynep, su kenarında su alırken Sarıcalı köyünün ağası Karaca Ali'yle karşılaşır. Karaca Ali Zeynep'e aşık olur ve onun Halil'e nişanlı olduğunu bilmesine rağmen onu kendisine ister. Gökdere köyünün yaşlıları iki köy arasındaki barışı tesis etmek için bu evliliği onaylarlar. Zeynep, derin bir karamsarlığa ve üzüntüye gömülmüş bir halde Halil'in dönmesini bekler. Zeynep Halil'in olmadığı bir hayatı düşünemez. Halil'in geyik avı saplantısının en acı bedellerinden birini ödeyen kişi Zeynep olur.

Karaca Ali Sarıcalı köyünün ağası olan erkek karakter bir gün, Gökdere'deki bir pınarda su içmek için durduğunda Zeynep'i görür. Karaca Ali onu görür görmez aşık olur. Zeynep'in Halil'le nişanlı olduğunu öğrenince Halil'i geyik avına çıktığı sırada öldürmeye karar verir. Daha sonra bu kararından

vazgeçerek Zeynep'i Süleyman Koca aracılığıyla kendisine istetir. İki köy arasında uzun zamandır bir kan davası vardır. Bu evlilikle birlikte iki köy arasında barış sağlanacaktır. Gökdere köyünün yaşlıları evliliğe onay verirler ve Zeynep'le Karaca Ali nişanlanır. Halil köye döndüğünde olan biteni öğrenir. Halil atına binip Karaca Ali'nin konağına gelir ve Zeynep'e takmış olduğu yüzükle hediye ettiği altınları ona fırlatır. Böylece ikili arasında bir ölüm kalım mücadelesi başlar.

Anlatıda önemli roller oynayan diğer karakterlerin isimleri şunlardır: Süleyman Koca, Sultan Karı, Mustan Çavuş, Gök Hüseyin Ağa vd.

Öykü

Halil'in Geyik Avına Gitmesi Gavurdağı'nın en sarp kayasına Alageyiğin kayası adı verilmiştir. Kayanın önünden geçen herkesin kulağına bir türkü çalınır durur. Halil, geyik avına gitmek için eşyalarını ve atını hazırlamıştır. Annesi ona geyik avına gitmemesi için yalvarır. Av sırasında başına kötü bir şey gelmesinden korkmaktadır. Bu zamana kadar geyik avına gitmiş olan hiç kimse bir daha iflah olmamıştır. Halil annesinin sözlerine gülümseyerek karşılık verir. Arkadaşlarının beklediğini ve yakında geri döneceğini söyler. Anne onu kimsenin beklemeyeceğini bilmektedir. Halil geyik avına her zaman tek başına gider ve uzun zaman da geri dönmez. En azından yavru ya da hamile bir geyiği vurup hayvanın ahını almamasını öğütler. Nişanlısını da geride bırakmamasını nasihat eder. Anne, Halil'in gitmesine izin verir ve Halil atını doldurup ilerler. Toroslardaki bir köyde yaşayan Halil, nişanlısına da uğrar. Aşıklar birbirlerini çok sevmektedirler. Zeynep Halil'i geyik avlamaktan vazgeçirmeye çalışır. Önceki geyik avcılarının başlarına gelen felaketleri hatırlatır. Halil Zeynep'e de gülümseyerek karşılık verir. Geyik avı Halil için bir tutku haline gelmiştir. Zeynep Halil'in başına kötülük gelmesinden endişelenmektedir. Düşünde onun bir felakete uğradığını görmüştür.

Karaca Ali'nin Zeynep'e Aşık Olması ve Halil'in Öldürmeye Karar Vermesi Sarıcalı köyüyle Gökdere köyü arasında uzun zamandır bir kan davası sürmektedir. Halil'in babası hayattayken Gökdereliler Sarıcalılara karşı üstünlerdir. Fakat Halil'in babası öldükten sonra üstünlük Sarıcalılara geçmiştir. Bir gün Karaca Ali, Gökdere pınarından su içerken Zeynep'i görmüş ve ona aşık olmuştur. Zeynep'ten birkaç defa su istemiş ve onun elinden su içmiştir. Köyüne geri dönen Karaca Ali, o kızın kim olduğunu soruşturur. Karaca Ali Zeynep'in Halil'le nişanlı olduğunu öğrendiğinde, Halil'i öldürmeye karar verir. Karaca Ali sürekli pınara gidip Zeynep'in yolunu gözlemeye başlar. Devamlı kendisinden su istenen Zeynep işkillenir. Zeynep durumu anlar ve Karaca Ali'yi uzaklaştırır. Ona bir daha su vermez. Hakarete uğradığını düşünen Karaca Ali intikam almak ister. Karaca Ali Durmuş Ağa'yla görüşür. Aralarında geçen konuşmanın sonunda, geyik avına giden Halil'e ormanda pusu kurup öldürmeye karar verirler. Karaca Ali Halil'i adamlarına gözetletir. Adamlarında biri, Halil'in ava çıktığını ve yanında da bir haftalık erzak götürdüğünü haber verir. Karaca Ali adamlarını toplar ve Karakuş'a doğru yola çıkar.

Halil'e Pusu Kurulması ve Takip Edilmesi Halil'in geçmesini bekledikleri yola pusu kurulur. Bir gün bir gece boyunca aynı yerde beklerler. Fakat Halil bir türlü gelmez. Halil'in, avının etrafından dolandığını ve bundan dolayı geç kaldığını düşünürler. Halil ormana vardığında atını köye geri göndermiş ve bir geyik postunu yere sererek bir sedir ağacının altında uyumuştur. Şafakla birlikte uyanan Halil, Karakuş'a doğru ilerler. Halil, geyik avı konusunda babasının vermiş olduğu nasihatleri hiç unutmamıştır. Halil, yavru veya hamile geyikleri asla vurmaz. Halil türkü söyleyerek avını aramaktadır. Karaca Ali pusuya yatar ve adamlarıyla birlikte onun görüş açısına girmesini bekler. Onun türküsünü duyup bir süre kulak verirler. Halil'in yaklaştığını anladıklarında silahlarını hazırlarlar. Halil yampirik ağacı geçtiğinde tetiğe basacaklardır. O sırada Halil bir geyiğin sesini duyar. Sevinçten coşar ve sesin geldiği kayalığa hızlıca tırmanmaya başlar. Halil'in başka bir yöne gittiğini anlayan grup onun peşinden gitmeye karar verir. Halil, elindeki tüfikle geyiğe nişan almış ve tetiğe basmak üzeredir. Tam tetiğe basacağı sırada geyik hareketlenir ve kayaların ardına kaçır. Halil geyiğin kendisiyle oyun oynadığını düşünür. Halil geyiği takip etmeye devam eder. Geyik Halil'i oradan oraya sürükleyip durur. Gece yarısına kadar Halil geyiği, Karaca Ali de Halil'i kovalar. Gecenin karanlığında Karaca Ali, Halil'in izini kaybeder. Karaca Ali Mustan Çavuş'a, Halil'in takip edildiğini anlayıp onları bir tuzağa çekmesinden şüphelendiğini söyler. Mustan Çavuş onun düşüncelerine hak verir. Halil'in böylesine yön değiştirmiş olması ona da normal görünmez. Mustan Çavuş Karaca Ali'yi Halil'i kovalamaktan vazgeçirir. Karaca Ali'ye, Zeynep'i köylülerden istemeyi önerir. Gökdereliler Sarıcalılardan çekinmektedirler. Buna güvenerek kızı alabileceklerini düşünür. Karaca Ali ve adamları köye geri dönerler.

Karaca Ali'nin Zeynep'i İstetmesi ve Nişanlanmaları

Karaca Ali derhal Süleyman Koca'yı çağırır. Karaca Ali Süleyman Koca'ya Veli'nin kızını kendisine istemesini söyler. Süleyman Koca, birkaç Sarıcalı yaşlıyla birlikte Gökdere köyüne gelip Zeynep'i ailesinden Karaca Ali için ister. Gökdere köyünün ileri gelenleri bu konu üzerine toplanıp aralarında tartışır. Karaca Ali'yle Zeynep'in evlenmesi sayesinde iki köy arasında barışı tesis edebileceklerini düşünen Gökdere'nin ileri gelenleri, bu izdivaca olumlu bakarlar. Karaca Ali ile Zeynep'in evlenmesine heyet tarafından karar verilir. Sultan Karı, Halil'le nişanlı olan Zeynep'i Karaca Ali'ye veren yaşlılar heyetine ağzına geleni söyler. Onların onursuzluklarına ve korkaklıklarına veryansın eder. Halil'in üzüntüden yıkılan annesiyle görüşür. Ona her şeyin düzeleceğini söyler, Karaca Ali'yle Zeynep'in evlenemeyeceklerine söz verir. Sultan Karı gerekirse, aşıkları köyden kaçıtacağını söyler. Gökdere'nin ileri gelenlerinin, Zeynep'le Karaca Ali'nin izdivacına izin verdiklerini haber alan Sarıcalılar kutlama yaparlar. Karaca Ali atına atlayıp Gökdere köyüne, Zeynep'i görmek için birkaç defa gelir. En sonunda Zeynep'i yeniden su kenarında bulur. Zeynep Karaca Ali'ye hiç yüz vermeden yanından uzaklaşır. Karaca Ali, Halil yaşadığı süreçte Zeynep'in ona bakmayacağına kanaat getirir. Karaca Ali Koca Süleyman'ı yeniden Gökdere köyüne görüşme için gönderir. Zeynep'in erkek kardeşleri ona Karaca Ali'nin düşün hazırlıklarına başlamasını, köylülerin onların evliliğini uygun gördüklerini söylerler. Fakat Zeynep'in Karaca Ali'yle evlenmeye gönlünün olmadığını ve Karaca Ali'nin onun gönlünü alması gerektiğini söylerler. Vicdan azabı yaşayan Süleyman Koca erkek kardeşleri, Zeynep'i Karaca Ali'ye vermekten vazgeçirmeye çalışır. Fakat erkek kardeşler ve köylüler kararlarını vermişlerdir. Süleyman Koca Karaca Ali'ye müjdeli haberi verir. Karaca Ali hemen nişan hazırlıklarına başlar. Fakat önceki nişanın da bozulmasını istediği için Halil'in geyik avından dönmesini bekler.

Halil'in Köye Geri Dönmesi

Halil çok uzun zamandır dağdadır ve hala geri dönmemiştir. Gökderelilerden bazıları onu geyik yataklarında aramaya başlarlar. Oldukça uzaktaki bir dağın mağarasında Halil'i bulurlar. Halil birçok geyik avlamıştır ve mağara neredeyse ağzına kadar geyik etiyle doludur. Öldürülen geyikleri yüklenen grup köye doğru yol alırlar. Halil'in yanına gelen kişiler köye dönene kadar ona olan bitenden bahsedemezler. Halil, avın iyi geçtiği zamanlarda ateş yaktığı tepeye yeniden ateş yakar. Böylece köylülere avın iyi geçtiğini önceden haber vermiş olur. Köylüler şimdiden ona ne diyeceklerini bilemezler. Halil köye döner. Fakat hiç kimse onun yüzüne bakmamaktadır. Halil hiç kimseden sorunun ne olduğunu öğrenemez. En çok güvendiği kişiler olan Zeynep ve Duran da ona bir şey söyleyemezler. En sonunda Sultan Karı Halil'e neler olduğunu anlatır. Halil hiçbir cevap veremez. Sultan Karı köylüleri cesaretlendirmeye çalışır fakat hiç kimsenin geri adım atmaya niyeti yoktur. Halil evine hışımla girer. Onunla birlikte diğerleri de evlerine girerler. Herkes hazırlanıp atlarına biner. Sarıcalı köyüne doğru doludizgin ilerlerler. Zeynep'in erkek kardeşleri de Sultan Karı'nın yönlendirmesiyle kafiye katılırlar.

Karaca Ali'nin Nişanının ve Hediyealarının Yüzüne Atılması

Halil, Karaca Ali'nin konağının önünde durup onu dışarıya çağırır. Halil, kapının önüne çıkan Karaca Ali'ye, Zeynep'e vermiş olduğu yüzüğü ve altınları fırlatır. Halil ona bu evliliğin olmayacağını söyler. Karaca Ali, elindeki tüfikle onu vurmaya çalışır. Halil onun böyle bir şey yapacağını öngörüp kurşunlardan kaçmayı başarmıştır. Karaca Ali adamlarını toplayıp durum değerlendirmesi yapar. Yaşamış olduğu utancın suçunu onların üzerine atmaya çalışır. Artık Karaca Ali, Zeynep'le evlenebilmek için Halil'i öldürmesi gerektiğine tam anlamıyla karar vermiştir. Gökdereliler Halil'in öldürülmesi durumunda, cinayetin arkasında olan kişinin Karaca Ali olduğunu anlayacaklardır. Fakat Karaca Ali her şeyi göze almıştır.

İki Köyün Savaşı

Karaca Ali, Gökderelilerin hayvanlarını köy sınırlarına sokmamaya ve onların sürülerini çalmaya karar verir. Koca Süleyman, bir kadın için iki köyü birbirine kırdırarak olan Karaca Ali'yi ayıplar. Nişanlı bir kadının peşinden böylesine koşmanın ve inat etmenin doğru olmadığını söyler. Karaca Ali Koca Süleyman'a, onun ağalık onurundan anlamadığını söyler ve onu evden kovar. Zeynep Halil'den, bir daha geyik avına gitmemesini ister. Halil Zeynep'in göğsüne başını koymuştur. Halil Zeynep'e bir daha geyik avına gitmeme konusunda söz verir. Bir gece yarısı Halil, dertlenmiş bir halde geyik türküsü söylemektedir. Sultan Karı onun yanına gelir ve ona geyik sevdasından vazgeçmesini söyler. Aksi takdirde başına kötü bir iş gelecektir. Halil kendine hakim olamaz ve ormana doğru gider. Onu gören annesi Halil'in önünü keser ve ava gitmemesi için yalvarır. Halil bir balta alıp ormana girer. İki çam ağacı kesip eve getirir. Onları parçalamaya başlar. Halil, çamdan bardak oymaya başlar. Oyduğu bardaklara çeşitli nakışlar işler. Artık Halil Gökdere'de tahta nakışçısı olarak anılmaya başlar. Gökdere köyünün muhtarı olan Gök Hüseyin, bir gün atına binip Sarıcalı köyüne gider. Karaca Ali'nin konağına girip onunla görüşür. Bir kız yüzünden iki köyün birbirine düşmesinden memnun değildir. Gök Hüseyin Sultan Karı'yı şikayet eder ve bütün köyü onun galeyana getirdiğini söyler. Köylülerin yaşlılara saygıları kalmadığını da ekler. Gök Hüseyin Karaca Ali'ye iki

köyün barışması karşılığında Zeynep'le Halil'in evliliklerini geciktireceğini söyler. Bahar mevsiminde evlenmeyi düşünen çiftleri Gök Hüseyin, güz döneminde evlenmeleri konusunda ikna eder. Köyde daha önce hiç bahar mevsiminde düğün yapılmamıştır. Bu geleneklere aykırıdır. Aynı zamanda düğünü aceleye getirerek Karaca Ali'den çekindiklerini belli ettiklerini söyler. Herkes ona hak verir ve düğünün güz mevsiminde yapılmasına karar verilir. Sarıcalar Gökderelilerin sürülerini çalmaya başlamışlardır. Gök Hüseyin bundan dolayı aşıkları ve köylüleri suçlar. Sultan Karı, Gök Hüseyin'e veryansın ederek onu susturur. Geyik avına gitmeyen Halil'in arkasından, onun Karaca Ali'den korktuğu söylenir. Bunu kendisine yediremeyen Halil, yeniden atına atlayıp ava gitmek ister. Sultan Karı onu ava giderken görür ve yolunu keser. Bunun bir çözüm olmadığını ve Sarıcalarla onların anladığı dilde mücadele edilmesi gerektiğini söyler. İki köy birbirlerinin sürülerini çalmaya başlarlar ve hayvanları Çukurova'da satarlar. İki köyün insanları karşılıklı olarak birbirlerini öldürmeye başlarlar. İki köyün de hayvanları tükenme noktasına gelir. Sarıcalar ilk defa Karaca Ali aleyhine konuşmaya başlamışlardır. Karaca Ali ve Mustan Çavuş, Halil'i nasıl geyik avına gönderebileceklerini düşünürler. İlk olarak iki köy arasında barış yapmaya karar verirler ve Süleyman Koca elçi olarak Gökdere köyüne gönderilir.

Halil'in Yeniden Geyik Avına Gitmesi Barıştan sonra Sultan Karı Halil'e, bir daha geyik avına gitmeyeceği konusunda tövbe ettirmeye çalışır. Halil tövbe edemez. Sultan Karı Zeynep için üzümler ve Halil'in başının belaya gireceğini öngörür. Aslında Halil de geyik avını bırakmaya niyetlidir. Fakat bu tutkusunu bir türlü bastıramaz. Bir sabah Gök Hüseyin'in oğlu onu geyik avına çağırır. Halil'in Karaca Ali'den korktuğuna yönelik dedikoduların çıktığını ona söyler. Halil ona çok öfkeli bir şekilde bakar. Gece vakti Halil'in bir türlü gözüne uyku girmez. Gök Hüseyin'in oğlu Karaca Ali'ye haber verir. Halil'in şafak söker sökmez mutlaka ava gideceğini söyler. Halil sabahın ilk ışıklarıyla atına biner. Zeynep'le vedalaşır ve geyik avına çıkar. Halil'i gözleyen kişi Karaca Ali'ye onun yola çıktığını haber verir. Karaca Ali ve adamları atlanıp ona yetişmeye çalışırlar. Bu sefer Halil'in başına kötü bir şey geleceğinden emin olan Zeynep, onun peşinden gider. Zeynep Halil'e yetişmek için çok çaba sarf eder. Bir süre sonra Zeynep silah sesleri duymaya başlar.

Halil'le Zeynep'in Kuşatılması Zeynep, seslerin geldiği yöne doğru koşar. Halil'in silahlı adamlar tarafından kuşatıldığını görür. Halil'in arkasında olan bir adama engel olabilmek için tüfeğin üzerine atlar. Zeynep vurulur. Zeynep kolundan yaralanmıştır. Halil onu bir mağaraya çeker ve yaralarıyla ilgilendikten sonra çatışmaya devam eder. Gece yarısına kadar çatışma devam eder. Gece yarısı olduğunda Halil, kuşatmanın arasından sızıp kaçmak ister. Fakat Zeynep'in yaraları soğumuş ve bundan dolayı bağırılmaktadır. Zeynep bağırmasını durdurabildiğinde Halil onu sırtına alır ve kuşatmayı yılan gibi süzülerek yarar. İki Gökdere köyünün sınırına kadar gelirler. Karaca Ali, Halil tarafından pusuya düşürülebileceğini düşünerek onu takip etmekten vazgeçer. Çift bir kayalıkta dinlenmeye başlar. Halil geyik sesi duyar. Bir yavru geyikle annesini görür. Halil, yavru geyiği vurmayı başarır. Zeynep Halil'in yapmış olduğu işe çok üzülür ve ağlamaya başlar. Ardından Halil, Zeynep'i alıp yola devam eder. Köye gece yarısı varırlar.

Zeynep'in Yarasıyla İlgilenilmesi ve İyileşmesi Sultan Karı Zeynep'in yarasıyla ilgilenir. Zeynep'in yarası ağırlaşmıştır. Cerrah getirilmesi gerekmektedir. Halil cerrahı getirmek için atına biner. Sultan Karı onu durdurur ve zorla atından indirir. Zeynep'in erkek kardeşlerinden birini cerrahı alıp gelmesi için gönderir. Ardından endişeli bir bekleyiş başlar. Koca Cerrah oğluyla birlikte köye varır. Zeynep'in yarasını kontrol eder. Zeynep'in yaralanmasının ardından çok zaman geçmiştir fakat kurtulma ihtimalinin olduğunu söyler. Halil Koca Cerrah'a, Zeynep'i kurtarması için yalvarır. Koca Cerrah iyiliğinin karşılığında ondan bir geyik avlamasını ister. Koca Cerrah on beş gün kadar köyde kalıp Zeynep'le yakından ilgilenir. Bir süre sonra Zeynep tehlikeyi tamamen atlatır. Bir süredir Gökdere'nin civarında hiç olmadığı kadar geyik sesi duyulur. Karaca Ali Halil'i tuzağa düşürmek için adamlarına geyik sesi çıkarttırmaktadır. Bu sayede Halil'i kendilerine çekip pusuya düşüreceklerdir. Fakat bir süre sonra geyik sesleri kesilir. Kendisine hakim olmakta zorluk çeken Halil huzura erer. Seslerin kesildiğinden emin olmak için herkese seslerin kesilip kesilmediğini sorar.

Zeynep'le Halil'in Evlenmesi ve Halil'in Pusuya Düşürülmesi Eylül ayı gelir. Aşıklar için toy bir düğün hazırlanır. Aşıklar evlenip muratlarına ererler. Yarenler çifti gerdek odasına götürürler. Sevgililer yatağa uzanırlarken dışarıdan yeniden geyik sesi gelir. Karaca Ali Halil'i gafil avlamıştır. Halil Zeynep'e hemen döneceğini söyleyip dışarı çıkar. Tüfeğini alıp geyiklerin peşine düşer. Geyiklerin bir süre sonra sesi kesilir. Halil'e doğru bir yayılım ateşi başlar. Halil kolundan vurulup yere düşer. Karanlıktan faydalanıp kuşatmanın arkasına geçer ve iki kişiyi vurmayı başarır. Vurduğu kişilerden birinin Karaca Ali olduğunu fark eder. Halil'in hemen yanında bir geyik belirir. Halil, başına gelen bütün

felaketlerden dolayı geyiği suçlar ve ona ateş eder. Halil geyiğin yanına gittiğine hayvan tarafında tepilir. İlk tepmede Halil bir uçurumun kenarına gelir İkinci tepmedeyse uçurumdan aşağıya düşer.

Halil ve Zeynep'in Uçurumdan Aşağıya Düşüp Ölmesi Halil bir kayanın üzerine düşmüştür fakat neredeyse bütün kemikleri kırılmıştır. Sabah saatlerinde çiftlerin odadan çıkmadıklarını fark eden Sultan Karı, gerdek odasına girer. Zeynep'e Halil'in nerede olduğunu sorar. Kısa bir sürede Halil'in geyik avına gittiğini anlarlar ve onu aramaya çıkarlar. Karaca Ali'nin cesedini bulurlar. Hemen yanında bir geyik ölüsü görürler ve onun yanına giderler. Geyiğin dibindeki uçurumdan aşağıya bakarlar. Çok zor da olsa Halil'i görürler. Halil'i yukarıya çekmek için bir ip uzatılır. Fakat Halil ölmek üzeredir. Onun ipe tutunamadığını gören Zeynep kendisini uçurumdan aşağıya atar. Aşıklar uçurumdan aşağıya düşerek ölürler.

Temalar

Aşk Halil'le Zeynep birbirlerini çok sevmektedirler. Onların aşkı bütün Gökdere köylüleri için bir övünç kaynağıdır. Fakat Halil çoğu zaman, sevdiği kadın olan Zeynep'in yanında olmak yerine geyik avına gitmeyi tercih eder. Geyik avlamak Halil için bir tutkudur ve bundan ne yaparsa yapsın vazgeçemez. Sarıcalı köyünün ağası Karaca Ali, Gökdere köyünün pınarında karşılaştığı Zeynep'e aşık olur. Onun Halil'le nişanlı olduğunu öğrendiğinde Halil'i öldürmeye karar verir. Fakat daha sonra bundan vazgeçip Süleyman Koca aracılığıyla Zeynep'i ister. Gökdere köyünün yaşlıları, iki köy arasında barışı yeniden tesis etmek için onların evliliğini onaylarlar. Bu karar üzerine Zeynep derin bir karamsarlığa gömülür. Zeynep'le Karaca Ali nişanlanır fakat Zeynep, Halil'in dönmesini beklemektedir. Avdan geri dönen Halil, neler olup bittiğini öğrenir. Zeynep'ten Karaca Ali'nin verdiği yüzüğü ve altınları alıp Sarıcalı köyüne gelir. Karaca Ali'nin karşısına çıkan Halil ona yüzüğü ve altınları fırlatır. İkili arasında bir ölüm kalım mücadelesi başlar. Halil'le Zeynep evlenirler. Gerdek gecesi köyün yakınlarında geyik sesi duyan Halil, tüfeğini alıp ava çıkar. Halil, Karaca Ali ve adamları tarafından pusuya düşürülür. Halil, Karaca Ali ve bir adamını vurmaya başarır. Bu felaketlerin başına gelmesine neden olduğunu düşündüğü geyikle karşılaşır ve Halil geyiği vurur. Can çekişen geyik Halil'i teper. Halil uçurumdan aşağıya düşer. Sabahleyin Gökdere'liler onu bulurlar. Fakat Halil ölmek üzeredir. Onun öleceğini anlayan Zeynep kendisini uçurumdan aşağıya atar. Sevgililer uçurumdan düşerek hayatlarını kaybederler.

İntikam “Çok eskiden beri Halillerle bu Karaca Alilerin arasında kan davası vardı. İki köy de bu yüzden çoğunluk birbirine düşmandı. Uzun yıllardan beri birbirlerinin izlerine kurşun sıkıyorlardı. Halilin babası ölünceye kadar, Halillerin köyü baskındı. Halilin babası öldükten sonra Sarıcalı köyü baskın çıkmağa başladı”. Karaca Ali, Halil'in nişanlısı Zeynep'le nişanlanır. Bunu öğrenen Halil Zeynep'ten Karaca Ali'nin taktığı yüzüğü ve verdiği altınları alıp onun evine gider. Halil Karaca Ali'ye yüzüğü ve altınları fırlatıp bu evliliğin olmayacağını söyler. Ağalık onuru zedelenen Karaca Ali Halil'den intikam almaya ant içer. Onun geyik avına gitmesini sağlayıp ona pusu kurmayı amaçlar. Fakat Karaca Ali, ava giderken avlanır.

Hüzün *Karacaoğlan*'da olduğu gibi *Alageyik*'te de anlatı, trajik bir şekilde son bulur. Halil, nişanlısını elinden almaya çalışan Karaca Ali'yi, içine düştüğü kuşatmayı yardıktan sonra vurarak öldürür. Başına gelen bütün felaketlerden sorumlu tuttuğu geyikle karşılaşır. Halil geyiğin yavrusunu vurmuştur. Halil, anne geyiği de vurur. Can çekişen geyik Halil'i teper ve onun uçurumdan aşağıya yuvarlanmasına sebep olur. Sabah vakitlerinde Halil'in ölmek üzere olduğunu gören Zeynep kendisini uçurumdan aşağıya atar. Halil de uçurumdan düşerek hayatını kaybeder.

Gelenek “Köyden kim gitmiş de imi timi bellisiz olmuşsa, Gökdere'lilerce onu Sarıcalılar öldürmüştü. Bu gelenekti”. Anlatı boyunca Anadolu köylüsünün yaşam biçimleri ve gelenekleriyle ilgili birçok bilgi verilir. Özellikle anlatının geçtiği beldede köylülerin inancına göre geyikler kutsaldır ve her kim geyik avına gitmiş, yavru ya da hamile bir geyiği vurmuşsa, bir daha iflah olmamıştır. Sultan Karı, Zeynep ve Halil'in annesi, Halil'i geyik avlamaktan vazgeçirmek için çok uğraşmışlardır. Fakat bunu bir türlü başaramamışlardır. “Geyikler sultanı bir Geyikli Baba varmış. Bu kayalıklarda, koca bir geyiğin üstüne biner gezermiş. Kayadan kayaya uçarmış böylece... İnsanlarla geyikler arasındaki dostluk çok eskymiş”.

Kişi İncelemesi

Halil (Açık – Uyumlu)

Karakter Gökdere'nin geyik avcısı olan erkek karakter, Zeynep'le nişanlıdır. Geyik avlamak Halil için adeta bir tutkudur. Hayatındaki her şeyden vazgeçebilir fakat geyik avlamaktan asla vazgeçemez. Bir gün yine geyik avına giden Halil, daha önce hiç rastlamadığı türden bir geyikle karşılaşır. Uzunca bir süre bu geyiği avlamak için onun peşine düşer. Geyik onu yeni bir geyik yatağına ulaştırır. Halil daha önce hiç avlamadığı kadar geyik avlar. Fakat Halil köyüne geri döndüğünde, nişanlısı Zeynep'in Sarıcalı köyünün ağasıyla nişanlandırıldığını öğrenir. Halil, geyik avlamak ya da Zeynep'le evlenmek arasında bir seçim yapmak zorunda kalır. Kişilik özellikleri bakımından Halil; meraklı, güdümlü, maceracı, canlı, hayalperest, katılımcı, dostane, yardımsever, cömert, kararlı, takıntılı ve cesur bir karakterdir.

Etkinlikler Annesi ve nişanlısı istememesine rağmen yeniden geyik avına giden Halil av sırasında, daha önce hiç görmediği türden bir geyikle karşılaşır. Geyiği her vurmaya kalktığında hayvan ondan uzaklaşır. Geyiği takıntılı haline getiren Halil onu uzun bir süre takip eder. Geyik onu yeni bir geyik yatağına getirir ve Halil bir sürü geyik avlar. Avladığı geyikleri mağaraya çeker, onların derilerini yüzüp etleri bozulmamaları için mağaraya koyar. Bir süre sonra Halil'in yanına bir grup Gökdere'li gelir. Ona bir haber getirmişlerdir fakat hiçbiri ağzını açıp bir şey söyleyememiştir. Geyikleri yüklenen grup Gökdere'ye doğru yola çıkar. Avın iyi geçtiğini köye haber vermek için her zaman ateş yaktığı tepede büyük bir ateş yakar. Ertesi gün köye varılır. Köylülerin hiçbiri Halil'in yüzüne bakmamaktadır. Halil ilk olarak Zeynep'le konuşmaya çalışır. Ondan hiçbir şey öğrenemez. Ardından ev çok güvendiği Koca Duran'la konuşmaya çalışır. Fakat ondan da hiçbir şey öğrenemez. Yalnızca Sultan Karı onunla konuşmaya cesaret eder. Halil'in geyik avında bulunduğu sürede Zeynep'le Sarıcalı köyünün ağası Karaca Ali nişanlanmışlardır. Halil bir süre hiç kimseye bir şey söylemeden düşünür. Ardından hisimla evine girer ve evinden çıkıp Zeynep'in yanına gider. Ondan Karaca Ali'nin taktığı yüzüğü ve altınları alıp Sarıcalı köyüne doğru yola koyulur. Halil Karaca Ali'nin evine gelir ve onun üstüne yüzükle altınları fırlatır. Karaca Ali onu vurmaya çalışır fakat Halil hiçbir yara almadan gitmeyi başarır. Gökdere'li pusuya düşürülebilecek olan Halil'in geyik avına gitmesini istemezler. Halil de geyik avına gitmemeye söz verir. Fakat Halil'in Karaca Ali'den korktuğuna yönelik dedikodular yayılır. Bu durumu gururuna yediremeyen Halil bir sabah atına atlayıp geyik avına gider. Av sırasında Karaca Ali ve adamları tarafından pusuya düşürülür. Zeynep de Halil'in ardından gelmiş ve çatışmanın arasında kalmıştır. Zeynep kolundan yaralanır. Gece vakti kuşatmadan çıkmayı başaran Halil ve Zeynep, Gökdere köyünün sınırına ulaşırlar. Halil yavru bir geyiği vurarak geyik avcılığının en önemli kuralını çiğner. Zeynep'i köye ulaştırır ve onun için doktor getirilir. Zeynep iyileştikten sonra sevgililer evlenirler. Gerdek gecesi geyik sesleri duyan Halil Zeynep'i yatakta bırakarak ava gider. Geyik seslerini Halil'i tuzağa düşürmek isteyen Karaca Ali'nin adamları çıkarmaktadır. Halil pusuya düşer ve kolundan yaralanır. Fakat Halil, kuşatmayı yarmayı başarır ve Karaca Ali'yle bir adamını da vurur. Halil, vurmuş olduğu yavru geyiğin annesiyle karşılaşır. Halil, başına gelen felaketlerden anne geyiği suçlar ve onu vurur. Can çekişen hayvanın yanına gelen Halil tekme yer. Bunun sonucunda uçurumdan aşağıya düşer. Bir kayanın üzerine düşen Halil'in bütün kemikleri kırılır. Sabahleyin onu bulan Gökdere'li onu kurtarmak isterler. Fakat Halil'in hiçbir şey yapabilecek gücü kalmamıştır. Onun öleceğini anlayan Zeynep kendisini uçurumdan aşağıya atar. Halil de uçurumdan aşağıya düşerek ölür.

Etkileşim Anlatının başkahramanı olarak, verilmek istenen iletilerin neredeyse tamamının taşıyıcısıdır.

ÖRNEK ANILAR

İnatçı Köydeki birçok kişi onun geyik avına gitmesine engel olmak ister. Fakat Halil kimseyi dinlemez: "Anasına eğildi. Saçını okşadı. " Yoluma geçme ana... dedi. « Arkadaşlarım beni bekliyorlar".

Dürüst Halil uzun bir süre annesinin verdiği öğüdün dinlemiş ve ona uymuştur: "Halil şimdiye dek avında anasının öğüdünü tutuyordu. Yavrulu geyikleri vurmuyor, geyik yavrularına dokunmuyordu. Hele bir dişi geyikle belki on kere karşılaşmış, yavrulu olduğu için o geyiğe tüfeğini bile çevirmemişti".

Meraklı Uzun bir süre peşinden koştığı geyiğin nereye gittiğini merak eder: “Halil orada dimdik duran geyiğe doğru gene yaklaşmak için koştı. Halil de bu kayalara geyik kadar alışkındı. Halilin de koşması o kadar zor olmuyordu . Geyiğin durduğu kayanın karşısında bir kaya vardı... Halil, o kayaya varıp görünmeden geyiğe yaklaşıp onu vurmağa karar verdi”.

Endişeli “Ne o bire Duran kardaş, yüzünden düşen kırk parça değil bin parça oluyor. Ne bire kardaşım? Sen beni hiç bir zaman böyle karşılamıydın. Bir hal mi var başımızda? Bir kötü hal mi? Kimse ağzını açıp da bir şey söylemiyor. Herkes yüzüme acı acı, her evden bir ölü çıkmışçasına kanı kurumuş bakıyor”.

Cesur “Aynı hızla, göz açıp kapayıncaya kadar atına bindi. Karaca Ali afallamış kalmıştı. Birden elindeki tüfeğini Halilin üstüne boşalttı. Halil bunu biliyordu. Tüfekten sakındı. Karaca Alinin ilk kurşunu boşa gitti”.